

Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης
Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων

Ο ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Δρακόπουλος Διονύσιος

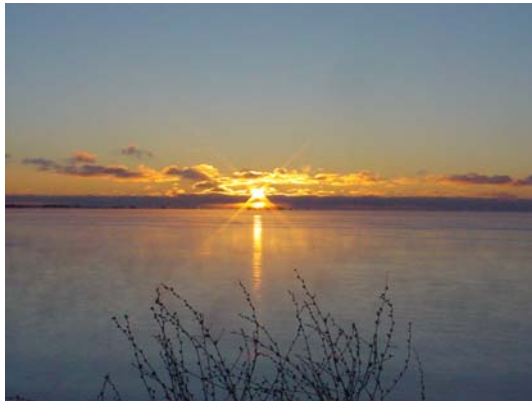
ΑΜ: 3869

Επόπτης Καθηγητής
Φραγκούλης Αντώνιος

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος	σελ.3
2. Η Ιστορία της κατάδυσης	σελ.4
3. Ορισμοί	σελ.8
4. Βασικά στοιχεία καταδυτικού εξοπλισμού	σελ.10
5. Εφορία Εναλίων Αρχαιοτήτων – Αρμοδιότητες	σελ.14
6. Συμβάσεις που προστατεύουν γενικά την πολιτιστική κληρονομιά	σελ.15
7. Καταδυτικός τουρισμός – Υπουργείο τουρισμού	σελ.16
8. Περιοχές που επιτρέπεται η καταδυτική δραστηριότητα	σελ.16
9. Ο θαλάσσιος τουρισμός	σελ.22
10. Επεκτείνονται οι ειδικές μορφές τουρισμού	σελ.23
11. Ο καταδυτικός τουρισμός στην Ελλάδα	σελ.24
12. Βουτιά στο βαθύ μπλέ	σελ.25
13. Ελεύθερη κατάδυση	σελ.26
14. Κατάδυση και άτομα με ειδικές ανάγκες	σελ.27
15. Παιδί και κατάδυση	σελ.28
16. Σε ανάπτυξη ο καταδυτικός τουρισμός και στην Κρήτη	σελ.30
17. Η Ελληνική πραγματικότητα μέσα από τα μάτια του αυτόνομου καταδύτη	σελ.35
18. Αντιμετώπιση – Λύσεις	σελ.38
19. Εφημερίδας άρθρο	σελ.41
20. Επίλογος	σελ.45
21. Βιβλιογραφία	σελ.46

Πρόλογος

Η Ελλάδα είναι η χώρα της ηλιφάνειας και του απέραντου γαλάζιου. Η γεωγραφική της ιδιαιτερότητα, σε συνδυασμό με τον επίγειο, ενάλιο και υποθαλάσσιό της πλούτο, την καθιστά μοναδική σε παγκόσμιο επίπεδο. Αν στην ευχάριστη αυτή εικόνα προσθέσει κανείς και την ασύγκριτη ιστορική μας κληρονομιά, τότε ο συνδυασμός υπερέρχει και της πιο απαιτητικής προσδοκίας.

Από τουριστικού ενδιαφέροντος, λοιπόν, δεν θα είναι υπερβολή να ισχυριστούμε ότι διαθέτουμε όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να κρατάμε τα σκήπτρα και να οδηγούμε εμείς τον αγώνα της παγκόσμιας τουριστικής αγοράς. Όμολογω πως η παραπάνω άποψη, μου δημιουργεί δύο αντιφατικά συναισθήματα. Το πρώτο είναι περιφάνια και θαυμασμό για τις δυνατότητες της χώρας μου. Το δεύτερο, λύπη και απογοήτευση για την παρούσα εικόνα της Ελλάδας μας στο σύνολο της αγοράς. Υπάρχουν όμως οι δυνατότητες να ξεπεράσουμε την άσχημη και απαισιόδοξη εικόνα του παρελθόντος και του παρόντος και, να χαράξουμε μία πορεία ανατέλωντος ηλίου, μέχρι την κορυφή που δικαιοματικά μας αρμόζει. Τρανή απόδειξη τούτου, αποτελεί η απόλυτα επιτυχημένη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 2004. Των «ονειρεμένων αυτών αγώνων» όπως χαρακτηριστικά «βάπτισε» ο πρόεδρος της διεθνούς ολυμπιακής επιτροπής Ζακ Ρογκ.

Οι αγώνες του 2004 τοποθέτησαν «τον πύχη ψηλά», όπως αρέσκονται να τονίζουν οι δημοσιογράφοι μας, στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Σε κάθε Έλληνα ξύπνησε η επιθυμία να συνεχίσει η όμορφη προβολή της χώρας μας στο εξωτερικό, που ξεκίνησε με την κατάκτηση του Ευρωπαϊκού πρωταθλήματος ποδοσφαίρου στην Πορτογαλία, απ' την «Εθνική των ονείρων», και να παγιώσει την καταξίωση της στο παγκόσμιο γίγνεσθαι.

Με την ευκαιρία, συνεπώς, της ύπαρξης όλου αυτού του θετικού κλίματος για την εικόνα της χώρας μας στο εξωτερικό, πρέπει να αδράξουμε τη στιγμή, για να ωφεληθούμε απ' την θέσπιση της εικόνας αυτής ως πραγματικότητας. Ο θαλάσσιος τουρισμός γενικότερα και ο καταδυτικός τουρισμός πιο ειδικά, είναι ένας απ' τους δρόμους – μεταξύ άλλων - στους οποίους πρέπει να επενδύσουμε για την πραγματοποίηση της κατάκτησης της κορυφής!

Η Ιστορία Της Κατάδυσης

Από αρχαιοτάτων χρόνων ο άνθρωπος ένιωσε την ανάγκη να γνωρίσει τον υποβρύχιο κόσμο. Στον ίδιο τον [Αριστοτέλη](#) ανήκει η ιδέα της πρώτης αναπνευστικής συσκευής υποβρυχίως - μια χύτρα ανεστραμμένη πάνω από την κεφαλή του δύτη, ώστε να συγκρατεί τον αέρα, (βλ. Αριστοτέλους *Προβλήματα*). Ο [Θουκιδίδης](#) κάνει επίσης αναφορά για δύτες που πριόνιζαν τα υποβρύχια φράγματα προστασίας των Συρακουσίων, ενώ ο [Αρριανός](#) εξιστορεί πως ο [Αλέξανδρος](#) έκανε χρήση δυτών στην πολιορκία της [Τύρου](#).

Το όνειρο της παραμονής του ανθρώπου στο νερό παραμένει ζωντανό στο διάβα της ιστορίας. Φημισμένοι μηχανικοί της αρχαιότητας, όπως ο [Λεονάρντο Ντα Βιντσι](#) σχεδίασαν, κατασκεύασαν και έθεσαν σε εφαρμογή μηχανισμούς, που θα μπορούσαν να παρατείνουν την παραμονή του στο νερό, κυρίως για κατασκευαστικούς ή πολεμικούς λόγους. Χρησιμοποιήθηκαν κώδωνες, ασκιά και πολυάριθμα άλλα υλικά με σχετική επιτυχία για τους σκοπούς που προορίζονταν. Η πρώτη κατασκευή αναπνευστικής συσκευής έρχεται από τον [Ρογήρο Βάκωνα](#) το [1240](#). Έκτοτε ακολουθεί περίοδος ύφεσης για να φθάσουμε στη βιομηχανική επανάσταση και τον 17ο αιώνα, οπότε και θεμελιώνεται η επιστήμη της κατάδυσης με τη βοήθεια των αναπτυσσόμενων ραγδαία επιστημών. Σημαντική προσφορά για την ανάπτυξη της καταδυτικής λειτουργίας και βοήθεια για την κατανόηση της λειτουργίας του ανθρώπου σε υπερβαρικό περιβάλλον υπήρξε η ανακάλυψη του άγγλου Μπόιλ (Robert Boyle), ο οποίος μελέτησε ([1660](#)) τις φυσικές ιδιότητες του συμπιεσμένου αέρα. Ο *νόμος του Μπόιλ* περιγράφει την επίδραση της αλλαγής της πίεσης στον όγκο και την πυκνότητα των αερίων, γεγονός υψίστης σημασίας για την καταδυτική φυσιολογία.

Η καταδυτική συσκευή του Μπορέλι

Η πρώτη περιγραφή συσκευής ανταποκρινόμενης στους στόχους μιας κατάδυσης δημοσιεύεται από τον μαθηματικό Σκοτ στο περιοδικό *Technica Curiosa* το [1664](#) και είναι ένας κώδωνας. Λίγα χρόνια αργότερα το [1669](#) ο Σινκλέρ δημοσιεύει τα σχέδια ενός καταδυτικού μηχανήματος που είχε χρησιμοποιηθεί το [1588](#) και το [1665](#) σε αναζήτηση ναυαγίων με θησαυρούς. Αργότερα οι Χάλεϊ και Σμίτον βελτιώνουν το σχεδιασμό του κώδωνα και γίνονται οι πρώτες εφαρμογές του σε μια ποικιλία υποβρύχιων δραστηριοτήτων. Ακολουθεί ο μαθηματικός και φυσικός Μπορέλι (Giovanni Alfonso Borelli), το έργο του οποίου εκδόθηκε το [1680](#), που σχεδιάζει σχεδόν τα πάντα (κώδωνα, υποβρύχιο, καταδυτική συσκευή κ.λπ.) σε θεωρητικό επίπεδο. Πρακτικά οι συσκευές του δε δοκιμάστηκαν ποτέ.

Στη συνέχεια, περίπου το [1840](#), οι Ρουκαϊρόλ (Benoit Rouquayrol) και Ντενερούζ (Auguste Denayrouze) βελτιώνουν το πρωτόγονο [σκάφανδρο](#) του Σιέμπε (Augustus Siebe) και το [1878](#) παρουσιάζεται η πρώτη συσκευή κλειστού κυκλώματος. Όσον αφορά στην [Ελλάδα](#), το 1866 ο Συμιακός Φώτιος Μαστορίδης κάνει χρήση σκαφάνδρου για την [σπογγαλιεία](#), δίνοντας μια άλλη διάσταση στο επάγγελμα. Το σκάφανδρο του είχε δωρίσει αγγλική ναυαγοσωστική εταιρεία ως αναμνηστικό δώρο για την προσφορά του σε εργασίες στις Ινδικές Θάλασσες.

Η σημαντική εφεύρεση του Υποπλοίαρχου του γαλλικού ναυτικού [Κορλύ](#) -περύγια κολύμβησης- το [1920](#) επιλύει το πρόβλημα της προώθησης υποβρυχίως και παρέχει το έναυσμα για την αυτόνομη κατάδυση.

Από εκεί και πέρα η επινοήση και τελειοποίηση του ρυθμιστή πίεσης από τον [Ζακ Υβ Κουστώ](#) και τον Γκανιό αλλάζει δραματικά το σκηνικό. Με τη βοήθεια, μάλιστα, θαρραλέων ανδρών όπως ο Ντιμά, ο Χανς Χας κ.α. γίνονται σπουδαία άλματα για την κατάκτηση των βυθών. Σε αυτό το σημείο βέβαια θα πρέπει να αναφερθεί πως ένας από τους σπουδαιότερους παράγοντες για τη γοργή ανάπτυξη των καταδύσεων υπήρξε και η τελειοποίηση του καταδυτικού υλικού.

Στην Ελλάδα σημαντική προσφορά στην ανάπτυξη της αυτόνομης κατάδυσης είχε η [Μονάδα Υποβρύχιων Καταστροφών](#) (Μ.Υ.Κ.) και πιο συγκεκριμένα ο διοικητής της Μανώλης Παπαγρηγοράκης, ο οποίος ενδιαφέρθηκε ιδιαίτερα για την εγκαθίδρυση ενός θεωρητικού υπόβαθρου για το γνωστικό πεδίο της αυτόνομης κατάδυσης και φυσικά του κατάλληλου εκπαιδευτικού προγράμματος. Έκτοτε, παρόλο το σφικτό νομικό υπόβαθρο που διέπει τις καταδύσεις στην Ελλάδα, υπήρξε ραγδαία ανάπτυξη αυτής της ενδιαφέρουσας δραστηριότητας με τις πολλαπλές δυνατότητες σε ερασιτεχνικό και επαγγελματικό επίπεδο.

Οι σφουγγαράδες της Καλύμνου

Καταγεγραμμένη, ως το νησί των σφουγγαράδων, η Κάλυμνος έχει χαράξει τη δική της ενδιαφέρουσα ιστορία στο Δωδεκανησιακό σύμπλεγμα. Εντυπωσιακή με τη γύμνια των βουνών και τις δαντέλες των ακτών, η Κάλυμνος καταγράφει ιστορία από την [4η π.Χ.](#) χιλιετία. Είναι διάσπαρτη από μνημεία, Ακροπόλεις, ρωμαϊκούς τάφους και λουτρώνες, σπήλαια, παλαιοχριστιανικές βασιλικές και βυζαντινά ναΐδρια, αλλά και κάστρα ιπποτών, που έμειναν εκεί έως τη λήξη της Ιπποτοκρατίας, το [1523 μ.Χ.](#)

Η θάλασσα υπήρξε πάντα το κυρίαρχο στοιχείο της ζωής του τόπου και η αλιεία των σφουγγαριών μπλεγμένη με τους μύθους και την πραγματικότητα χάνεται στα βάθη του χρόνου. Πρώτος ο [Όμηρος](#) αναφέρεται στη χρησιμότητα του σφουγγαριού, για να πλένεται ο Θεός Ήφαιστος και για να καθαρίζονται τα τραπέζια, μετά από τα δείπνα των μνηστήρων της Πηνελόπης. Με σφουγγάρι ποτισμένο με χολή και ξύδι "δρόσισε" ο Ρωμαίος στρατιώτης τα χείλη του Εσταυρωμένου Ιησού. Η χρήση του απλώθηκε και για άλλες δραστηριότητες του ανθρώπου, κι έτσι το σφουγγάρι, που πρώτος ο Αριστοτέλης το κατέταξε στην κατηγορία των ζώων, έγινε περιζήτητο προϊόν.

Οι Δωδεκανήσιοι και κυρίως οι Καλύμνιοι και οι Συμιακοί, οι Υδραίοι και οι Αιγινίτες σφουγγαράδες κατέκτησαν τις εμπορικές πρωτιές. Όμως και μετά την κάμψη της σπογγαλιείας, έως και πριν από μερικά χρόνια, οι Καλύμνιοι άντεξαν πεισματικά στον ανταγωνισμό με το συνθετικό σφουγγάρι κρατώντας έως σήμερα και τις μουσειακές στιγμές του μαχητή των βυθών στο Ναυτικό Μουσείο Καλύμνου, αλλά και τα σκήπτρα, ως το "νησί των σφουγγαράδων".

Ένας Μαυροντυμένος χορός

Ο χορός του μηχανικού, αν και χορεύεται αποκλειστικά από άνδρες, συγκινεί στα ντόπια πανηγύρια, αλλά και παγκοσμίως, όπου παρουσιάζεται,

από τους Καλύμνιους της διασποράς. Ένας χορός που με τα βήματά του, καταγράφει την τραγωδία που έπληξε τους σφουγγαράδες, αμέσως μετά την "ανακάλυψη" του σκάφανδρου, το 1860.

Με το σκάφανδρο, η αλιεία σφουγγαριών έγινε πολύ πιο εμπορική. Ο δύτες μπορούσε να παραμείνει για πολύ χρονικό διάστημα στο βυθό και να συλλέγει πολύ περισσότερα σφουγγάρια, από πριν. Όμως, αφενός η άγνοια της χρήσης του νέου συστήματος και αφ' ετέρου η εκμετάλλευση των πλοιοκτητών για την όλο και μεγαλύτερη παραμονή των αλιέων στο βυθό, άρχισε σιγά-σιγά να ντύνει νησιά ολόκληρα στα μαύρα. Μέχρι το 1895 η Κάλυμνος είχε αποδεκατιστεί!

Η νόσος των δυτών στην Ιστορία

Από το 1866 έως το 1915, μόνο στα νησιά του Αιγαίου καταγράφηκαν 10.000 θάνατοι και 20.000 παραλύσεις με τα περισσότερα θύματα στην Κάλυμνο.

Από αυτή την τραγωδία, αναδύθηκε και ένας μεγάλος ανθρωπιστής, ο φιλέλληνας καθηγητής κλασικών σπουδών από τη Λιθουανία, ο οποίος έφτασε στην Κάλυμνο - το 1892 - ταξιδεύοντας στα αιγαιοπελαγίτικα νησιά. Συγκλονισμένος με το θέαμα που αντίκρισε, τις μαυροντυμένες οικογένειες των χιλιάδων νεκρών και τα σερνάμενα νέα παιδιά και τους πατεράδες που είχαν χτυπηθεί από τη νόσο, αφιέρωσε τη ζωή του ώστε να καταργηθεί από τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις η χρήση του σκάφανδρου. Το επέτυχε το 1902.

Ακόμη και σήμερα, μέσα από τους θρύλους και τις παραδόσεις, στις πεντακάθαρές θάλασσες - μοναδικό σημείο στην Ελλάδα το "φιόρδ" της Καλύμνου και τις ομορφιές της, τις αρχαίες και τις σημερινές, αναδύεται η καθημερινή θαλασσοδαρμένη μορφή που στηρίζει ότι πέρασε ο Καλύμνιος σφουγγαράς σ' ένα μπαστούνι, περπατώντας πεισματικά στο χρόνο και στην ιστορία.

Στην [Κάλυμνο](#) λειτουργεί η [μοναδική](#) στην Ελλάδα [κρατική σχολή δυτών](#).

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **Αυτόνομη Κατάδυση**

Ως **αυτόνομη κατάδυση**, για να διακρίνεται από τις άλλες μορφές κατάδυσης, ορίζεται η δυνατότητα κατάδυσης με αυτόνομη καταδυτική συσκευή. Συνηθέστερα η αυτόνομη κατάδυση αποκαλείται [SCUBA diving](#) (**S**elf-**C**ontained **U**nderwater **B**reathing **A**pparatus). Ο αυτοδύτης (σε αντίθεση με τον δύτε που είναι εξαρτημένος από έναν ομφάλιο λώρο μέσω του οποίου αντλεί τον ατμοσφαιρικό αέρα ή μείγματα αερίων από σταθμό) φέρει συσκευή συμπιεσμένου αέρα, γεγονός που προσδίδει μεγαλύτερη αυτονομία στην υποβρύχια κίνηση αλλά και περιορισμό στον χρόνο παραμονής του.

- **Ελεύθερη Κατάδυση**

Ως **ελεύθερη κατάδυση**, (αγγλ. [Skin Diving](#), ή πιο ευρέως γνωστή, ως [Free Diving](#)) ορίζεται η υποβρύχια κολύμβηση κοντά στην επιφάνεια ή σε αξιόλογο βάθος, [χωρίς τη χρήση](#) αυτόνομης ή άλλης καταδυτικής συσκευής. Η ελεύθερη κατάδυση, που αναμφίβολα χρονολογείται από τη στιγμή που έμαθε ο άνθρωπος να κολυμπά, χρησιμοποιείται από τους αλιείς μαργαριταριών και σφουγγαριών, σε πολλά μέρη του κόσμου, αλλά είναι περισσότερο δημοφιλής ως άθλημα, σε συνδυασμό με το υποβρύχιο ψάρεμα.

- **Νόσος των δυτών**

Σαν νόσο των δυτών ορίζουμε εκείνη την παθολογική κατάσταση που έρχεται σαν αποτέλεσμα παραμονής του δύτε σε υπερβαρικό περιβάλλον με πίεση πάνω από 2 Ατμόσφαιρες και για χρονικό διάστημα αρκετό, ώστε το διαλυμένο στους ιστούς άζωτο να σχηματίζει κατά την ανάδυση φυσαλίδες, των οποίων το πλήθος και το μέγεθος δεν επιτρέπει την ομαλή απομάκρυνση μέσω του αναπνευστικού συστήματος. Οι φυσαλίδες αζώτου, που είναι το παθογόνο αίτιο και παράγονται σύμφωνα με το νόμο του Χένρι, σε βαριές περιπτώσεις ανιχνεύονται σχεδόν παντού. Ως βασικός παθολογικός μηχανισμός θεωρείται η απόφραξη της ροής του αίματος στα αρτηρίδια και τα φλεβίδια, που προκαλείται με 'ενεργοποίηση διάφορων μηχανισμών απόφραξης (π.χ πήξη του αίματος) από τις φυσαλίδες αζώτου.

Τα συμπτώματα της νόσου ποικίλουν, αν και κάθε ενόχλημα που ακολουθεί την έκθεσή μας σε αυξημένη πίεση, όσο ασαφές και ασυνήθιστο να είναι, πρέπει να θεωρείται νόσος των δυτών, μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο. Τα συμπτώματα διακρίνονται σε ελαφρά και βαριά. Στα ελαφρά συμπτώματα συγκαταλέγονται ο πόνος στις αρθρώσεις (κυρίως των άκρων) εκδηλώσεις του λεμφικού συστήματος (διόγκωση λεμφαδένων) και δερματικές εκδηλώσεις (κνησμός, ερυθρήματα). Βαρύτερα συμπτώματα της Νόσου των Δυτών είναι τα παρακάτω:

1. Πνευμονική Νόσος. (Πόνος πίσω από το στέρνο, Βήχας, Δύσπνοια και Αναπνευστική δυσχέρεια)
2. Νευρολογική μορφή της Νόσου. (Προσβολή του εγκεφάλου, Προσβολή του νωτιαίου μυελού) και ως εκ τούτου πονοκέφαλοι ημικρανιακού τύπου στη μία περίπτωση και διαταραχές της όρασης, ενώ στην άλλη παράλυση των κάτω άκρων. Συνοδεύεται συνήθως από ακράτεια ούρων και κοπράνων.
3. Νόσος του έσω ωτός. Σπάνια εκδήλωση που συνοδεύεται από βουητό στα αυτιά, μείωση της ακοής, ίλιγγο, ναυτία και δυσκολία συντονισμού των κινήσεων.
4. Σοκ. Είναι η βαρύτερη εκδήλωση της Νόσου και συνοδεύει συνήθως την πνευμονική προσβολή. Εκδηλώνεται με απώλεια της συνείδησης, χαμηλή αρτηριακή πίεση, χαμηλή καρδιακή παροχή και συνήθως οδηγεί στο θάνατο, ιδίως αν εκδηλωθεί πρώιμα. Πόνος στην οσφυϊκή χώρα, την κοιλιά και το στήθος υποδηλώνει κατά κανόνα βαρεία μορφή της Νόσου, σε αντίθεση με τον πόνο στα άκρα. Μια άλλη εκδήλωση σοβαρής μορφής νόσου είναι η έντονη σωματική κόπωση, δυσανάλογη προς τις συνθήκες της κατάδυσης. Σε οποιαδήποτε περίπτωση υπάρχουν συμπτώματα νόσου χρειάζεται άμεση μεταφορά σε θάλαμο αποσυμπίεσης το συντομότερο δυνατόν για θεραπεία από ειδικευμένο προσωπικό και σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η επανακατάδυση για θεραπεία εκδηλωμένης Νόσου ή υποψίας Νόσου.

Υπάρχουν παράγοντες που ευνοούν την εκδήλωση της Νόσου και θα μπορούσαμε συνοπτικά να τους απαριθμήσουμε ως:

1. Αυξημένη σωματική δραστηριότητα κατά την κατάδυση.
2. Αυξημένη δραστηριότητα κατά την αποπνείση.
3. Πρόσφατες ορθοπεδικές κακώσεις ή τραύματα.
4. Χαμηλή θερμοκρασία περιβάλλοντος.
5. Παχυσαρκία.
6. Ελαττωμένη πυκνότητα οξυγόνου στον εισπνεόμενο αέρα.
7. Η μεγάλη ηλικία.
8. Η αφυδάτωση.
9. Η λήψη οιοπνεύματος πριν και μετά την κατάδυση.

Τα συμπτώματα της Νόσου είναι δυνατόν να εμφανιστούν μέσα σε 15 λεπτά έως 12 ώρες μετά την κατάδυση. Μετά την πάροδο βέβαια του χρόνου οι πιθανότητες να εκδηλωθεί Νόσος μειώνεται. Με βάση επίσημα στατιστικά στοιχεία το 50% των περιπτώσεων εμφανίζεται σε 30 λεπτά. Το 85% εμφανίζεται σε 1 ώρα, το 35% σε 3 ώρες, ενώ το 1% σε 6 ώρες. Φυσικά το ποσοστό μειώνεται δραστικά, κάτω του 1 % για το χρονικό διάστημα από 6-12 ώρες.

Βασικά στοιχεία καταδυτικού εξοπλισμού

Η κατάδυση είναι δυνατή χάρις στον εξειδικευμένο σύγχρονο εξοπλισμό που βοηθά στην προσαρμογή του αυτοδύτη στο υδάτινο περιβάλλον. Αυτός αποτελείται από τα εξής επιμέρους στοιχεία:

➤ Μάσκα:

Καταδυτική μάσκα

Είναι από τα βασικότερα στοιχεία εξοπλισμού και υπάρχει σε πολλές ποικιλίες μονο οπτικού, διοπτρικού και πολυοπτικού τύπου. Η σωστή εφαρμογή στο πρόσωπο, το καλό οπτικό πεδίο και τα καλά υλικά κατασκευής είναι το πρωταρχικό στοιχείο που οφείλει να εξετάσει ο αυτοδύτης. Από εκεί και πέρα η επιλογή είναι θέμα αρέσκειας και οικονομικής δυνατότητας.

➤ Πτερύγια:

Πτερύγια (Πέδιλα)

Είναι εύκαμπτα πτερύγια, ελαφριάς κατασκευής και παρέχουν άνεση, ευελιξία και ταχύτητα στον αυτοδύτη. Προσφέρονται σε δύο τύπους, τα ανοικτά και τα κλειστά. Στην αυτόνομη κατάδυση προτιμούνται κυρίως τα πέδιλα ανοικτού τύπου, γιατί επιτρέπουν περισσότερες κινήσεις στο πόδι, καλύτερη θερμική προστασία εξαιτίας της χρήσης μπότας και προστασία από κτυπήματα κατά την προετοιμασία της κατάδυσης. Η ευκαμψία των πτερυγίων ποικίλει ανάλογα με το υλικό κατασκευής τους.

➤ Αναπνευστήρας:

Αναπνευστήρας

Υλικό εξοπλισμού που επιτρέπει την παρακολούθηση του βυθού, χωρίς να είναι αναγκασμένος ο αυτοδύτης να βγάζει το κεφάλι του για να πάρει αέρα. Υπάρχουν πολλά είδη αναπνευστήρων που διαφέρουν ως προς το σχεδιασμό και το υλικό κατασκευής τους. Εκείνο που πρέπει να προσέξει ο αυτοδύτης είναι ο σωλήνας να μην είναι μακρύτερος από 42 εκ., να υπάρχει στο άνω μέρος του σωλήνα ανακλαστική ταινία ώστε να είναι ορατός από μακριά, να έχει μαλακό επιστόμιο για να μην κουράζει τα ούλα και τα δόντια και να διαθέτει ειδικό λουράκι που να τον στηρίζει στη θέση του.

➤ **Καταδυτικό μαχαίρι:**

Καταδυτικό μαχαίρι

Από τα σημαντικότερα στοιχεία ασφάλειας του αυτοδύτη. Βέβαια το μαχαίρι δε θεωρείται όπλο, αλλά ένα πολύ σημαντικό εργαλείο στο βυθό, με το οποίο ο αυτοδύτης μπορεί να κόψει κάποιο σκοινί ή δίκτυα προκειμένου να αποφύγει την εμπλοκή του, ακόμη και θα μετρήσει μικρά αντικείμενα στο βυθό. Επίσης, κτυπώντας το στη φιάλη του, είναι δυνατόν να τραβήξει ηχητικά την προσοχή του συντρόφου του.

➤ **Ρυθμιστής πλευστότητας (BCD):**

Ρυθμιστής Ελέγχου πλευστότητας

Σημαντικότερο στοιχείο εξοπλισμού που επιτρέπει στον αυτοδύτη να ρυθμίσει την πλευστότητά του κατά βούληση, αυξομειώνοντας τον όγκο του. Ο ρυθμιστής πλευστότητας είναι δυνατόν να πληρωθεί με μηχανικό τρόπο, από παροχή χαμηλής πίεσης του ρυθμιστή ή με το στόμα. Για το άδειασμά του είναι εφοδιασμένος με βαλβίδες ταχείας και βραδείας ανακούφισης. Στην αγορά κυκλοφορεί σε τύπο κολάρου, πλάτης και τζάκετ. Τα τύπου τζάκετ προσφέρουν την καλύτερη δυνατή ασφάλεια και ισορροπία του αυτοδύτη κατά την πλεύση του στην επιφάνεια, χωρίς να τον δυσχεραίνουν στην κίνηση και κυριαρχούν στην προτίμηση των αυτοδυτών κατά τα τελευταία χρόνια.

➤ **Ρυθμιστής πίεσης:**

Ρυθμιστής πίεσης α' - β' στάδιο

Είναι ο μηχανισμός εκείνος ο οποίος μειώνει την απόλυτη πίεση της φιάλης σε μια τέτοια τιμή, ώστε να είναι ο αέρας της φιάλης αναπνεύσιμος. Διακρίνεται σε δύο στάδια, α' και β' και παρέχει τη δυνατότητα εξόδων χαμηλής και υψηλής πίεσης οι οποίες είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για την πλήρωση του BCD, δεύτερο β' στάδιο (χταπόδι) και τα όργανα ελέγχου. Οι ρυθμιστές διακρίνονται σε ισορροπημένους και μη ισορροπημένους. Οι πρώτοι έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν με σταθερή

πίεση όλο τον αέρα της φιάλης, ενώ οι δεύτεροι παρουσιάζουν μείωση της πίεσης και συνεπώς αυξημένη αντίσταση αναπνοής, όσο μειώνεται η πίεση της φιάλης.

➤ **Ζώνη βαρών:**

Ζώνη βαρών

Όπως και ο ρυθμιστής πλευστότητας, η ζώνη βαρών συνιστά μηχανισμό ελέγχου της πλευστότητας του αυτοδύτη. Σημαντικά στοιχεία για μια ζώνη είναι να διαθέτει πόρπη ταχείας απελευθέρωσης, μηχανισμούς συγκράτησης των βαρών και ορθή κατανομή των βαρών, ώστε να μην επιβαρύνεται η μέση (ιδιαίτερα για τις γυναίκες) και να αποφεύγεται η εμπλοκή με τη φιάλη ή το ρυθμιστή πλευστότητας.

➤ **Καταδυτική στολή:**

Καταδυτικές στολές

Παρέχει θερμική προστασία στον αυτοδύτη, καθώς και προστασία από κτυπήματα ή κοψίματα που πιθανώς θα προκληθούν από την επαφή του με το βυθό. Οι στολές διακρίνονται σε υγρού και ξηρού τύπου. Ευρέως διαδεδομένες για τις καταδύσεις αναψυχής είναι οι υγρού τύπου. Οι ξηρού τύπου χρησιμοποιούνται για εξειδικευμένες καταδύσεις περισσότερο με ακραίες θερμοκρασιακές συνθήκες και απαιτήσεις υψηλής ασφαλείας. Όσον αφορά στις στολές υγρού τύπου, κυκλοφορούν σε διαφορετικούς σχεδιασμούς προκειμένου να εκπληρώνουν διαφορετικές ανάγκες του αυτοδύτη. (Μονοσόρτ, ολόσωμη, με ενσωματωμένη ή μη κουκούλα, παντελόνια λονγκ τζον, μποτάκια, κάλτσες, γάντια κ.λπ.).

➤ **Φιάλη αέρα:**

Καταδυτικές φιάλες

Είναι δοχείο ποικίλης χωρητικότητας, που μεταφέρει με ασφάλεια αέρα υψηλής πίεσης. Όλες οι φιάλες έχουν σχήμα και μέγεθος ανάλογο με τον

τύπο και το εργοστάσιο κατασκευής τους. Συνηθέστερες είναι οι φιάλες χωρητικότητας 10, 12, 15 και 18 lt. Γεμίζουν με ατμοσφαιρικό αέρα υπό πίεση 200-300 ATM και το υλικό κατασκευής τους είτε είναι ασάλι χρωμομολυβδένιο ή κράμα αλουμινίου. Εξαιτίας της διαρκούς πίεσης στην οποία βρίσκονται οι φιάλες, οι προδιαγραφές κατασκευής τους καθορίζονται από κρατικούς φορείς. Οι πιο γνωστοί είναι ο **DOT** (Department of Transportation) στις Η.Π.Α, ο **DIN** (Deutsche Industrie Normen) στη Γερμανία, και ο **EURS** (European Standards). Κάθε φορέας απαιτεί να χαράσσονται πάνω στη φιάλη διάφορα κατασκευαστικά στοιχεία, όπως το υλικό κατασκευής (3AA για τις ασάλινες και 3AL για τις φιάλες αλουμινίου), η ημερομηνία κατασκευής, η χωρητικότητα, η πίεση λειτουργίας, ο αριθμός της φιάλης και η ημερομηνία υδροστατικού ελέγχου. Οι φιαλες φέρουν κλείστρα, στα οποία αναρτάται ο ρυθμιστής πίεσης. Τα κλείστρα είναι στην πραγματικότητα βαλβίδες παροχής αέρα και διακρίνονται συνήθως σε δύο τύπους. Τα κλείστρα "K" (απλές βαλβίδες ON-OFF) και τα κλείστρα "J" με μηχανισμό ελατηρίου υπό τάση, έτσι ώστε να κλείνει σε δεδομένη πίεση της φιάλης. Τα κλείστρα "J" χρησιμοποιήθηκαν κυρίως ως μηχανισμός προειδοποίησης για την πτώση της πίεσης στη φιάλη.

➤ **Κονσόλες Οργάνων:**

Κονσόλα Οργάνων

Είναι θήκες σε ποικίλα σχήματα, που περιέχουν όλα τα αναγκαία όργανα με τα οποία παρακολουθεί ο δύτες το βάθος της κατάδυσης (βαθύμετρο) την πίεση της φιάλης και συνεπώς τα αποθέματα αέρα (μανόμετρο) και την κατεύθυνσή του υποβρυχίως (πυξίδα). Είναι δυνατόν, επίσης, να περιέχουν ενσωματωμένο θερμόμετρο για την παρακολούθηση της θερμοκρασίας. Όλα τα παραπάνω όργανα που περιέχονται στις συνήθεις κονσόλες ελέγχου είναι αναλογικά, έχουν δηλαδή μηχανική λειτουργία και παρέχουν ένα ικανοποιητικό πλέγμα πληροφοριών, έτσι ώστε να παραμένει ο δύτες μέσα στα όρια σχεδιασμού της κατάδυσής του. Η τεχνολογική εξέλιξη, ωστόσο, έθεσε σε εφαρμογή τον ηλεκτρονικό υπολογισμό όλων των παραμέτρων μιας κατάδυσης μέσω των Dive-Computers ή υπολογιστών κατάδυσης. Αν και οι υπολογιστές κατάδυσης γίνονται όλο και περισσότερο αξιόπιστοι, εντούτοις, όπως και τα αναλογικά όργανα δεν υποκαθιστούν την πραγματική κατάσταση της φυσιολογίας ενός δύτε, για αυτό θα πρέπει να είναι κανείς πάντα προσεκτικός και να εκτιμά διαρκώς τα όρια των δυνατοτήτων του.

Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων – Αρμοδιότητες

Βάσει του ιδρυτικού Νόμου 405/1976 (ΦΕΚ Α/207/1976) η [Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων](#) είναι υπεύθυνη για την άσκηση του αρχαιολογικού ελέγχου πριν από οποιαδήποτε δραστηριότητα σε θαλάσσιο χώρο. Ασκεί, δηλαδή, τις παρακάτω δραστηριότητες:

- **Εντοπισμό** και **έρευνα** των διαπιστωθέντων ναυαγίων αρχαίων πλοίων, οικισμών ή αρχαίων κτισμάτων που βρίσκονται μέσα στις θάλασσες, στις λίμνες και στα ποτάμια και μέριμνα για τη διασφάλιση των παραπάνω, καθώς και την ανέλκυση ναυαγίων.
- **Συντήρηση** των Εναλίων αρχαίων.
- **Οργάνωση** Μουσείων Εναλίων αρχαίων.
- **Εποπτεία** του έργου Ινστιτούτων Εναλίων Δραστηριοτήτων, Ωκεανογραφικών Ιδρυμάτων και αποστολών.
- **Έλεγχο** κάθε **κατασκευής** που θα γίνει στη θάλασσα ή στον αιγιαλό (Λιμενικά Έργα, Υδατοκαλλιέργειες, Αγωγοί Βιολογικών καθαρισμών, ποντίσεις καλωδίων κ.λ.π.).
- **Έλεγχο** των θαλασσιών και υποβρυχίων **δραστηριοτήτων** που μπορούν να προκαλέσουν άμεση ή έμμεση βλάβη σε αρχαία (π.χ. Οστρακαλιεία).
- Προώθηση της διαδικασίας **αποδέσμευσης θαλασσιών περιοχών** για υποβρύχια δραστηριότητα με αναπνευστικές συσκευές, για **εκπαιδευτικούς** και **ψυχαγωγικούς σκοπούς**.

Ειδικά για τους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους ορίζονται στο **Άρθρο 15 τα εξής:**

- «Στους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους απαγορεύεται η αλιεία, η αγκυροβολία και η υποβρύχια δραστηριότητα με αναπνευστικές συσκευές, εκτός αν έχει χορηγηθεί άδεια του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου.
- Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου καθορίζονται οι όροι άσκησης των δραστηριοτήτων αυτών στους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους.
- Με όμοια απόφαση ορίζονται οι όροι άσκησης της υποβρύχιας δραστηριότητας με αναπνευστικές συσκευές, βαθυσκάφη ή άλλα μέσα

- επισκόπησης του βυθού σε θαλάσσιες περιοχές, λίμνες και ποταμούς, για λόγους προστασίας της υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Γύρω από τα ενάλια μνημεία και γύρω από αρχαιολογικούς χώρους είναι δυνατόν να ορίζεται περιοχή στην οποία δεν επιτρέπονται οι παραπάνω δραστηριότητες χωρίς προηγούμενη άδεια (Ζώνη Προστασίας), που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου.
 - Απαγορεύεται η εκτέλεση κάθε μορφής λιμενικού έργου χωρίς προηγούμενη άδεια, που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Η άδεια αυτή προηγείται από όλες τις άδειες που αφορούν στην εκτέλεση του έργου και τα στοιχεία της αναγράφονται με ποινή ακυρότητας στις υπόλοιπες άδειες που απαιτούνται».

Συμβάσεις που προστατεύουν γενικά την Πολιτιστική Κληρονομιά

- *Σύμβαση της Χάγης UNESCO 1954 «Για την Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών σε Περίπτωση Ένοπλης Συρράξεως»,*
- *Ευρωπαϊκή Μορφωτική Σύμβαση, Συμβούλιο της Ευρώπης, 1954*
- *Διακήρυξη των Αρχών της Διεθνούς Πολιτιστικής Συνεργασίας, UNESCO, 1966*
- *Σύμβαση για την Προστασία της Αρχαιολογικής Κληρονομιάς, Συμβούλιο της Ευρώπης, 1969*
- *Σύμβαση της UNESCO 1970 "Για την απαγόρευση και Αποτροπή Εισαγωγής, Εξαγωγής και Μεταβιβάσεως Κυριότητας Πολιτιστικών Αγαθών"*
- *Σύμβαση της UNESCO 1972 "Για την Προστασία της Παγκόσμιας Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς"*
- *Σύμβαση Unidroit, 1995*
- *Οικουμενική Διακήρυξη για την Πολιτιστική Πολυπολιτισμικότητα της UNESCO 2001*

Το περιεχόμενο των παραπάνω συμβάσεων και διακηρύξεων αφορά γενικά στην προστασία των πολιτιστικών αγαθών κάθε χώρας, αναγνωρίζοντας το πολυπολιτισμικό χαρακτήρα τους. Θεσπίζουν αρχές συνεργασίας των κρατών στη βάση της πολιτιστικής κληρονομιάς και απαγορεύουν την παράνομη διακίνηση των πολιτιστικών αγαθών.

Καταδυτικός τουρισμός – Υπουργείο Τουρισμού

Η ιδιαίτερη καθαρότητα των ελληνικών θαλασσών και ο τεράστιος πλούτος του βυθού, αποτελούν πόλο έλξης για όσους αναζητούν τη μαγεία της υποβρύχιας εξερεύνησης. Με μάσκα επιτρέπεται παντού η ελεύθερη κατάδυση, αλλά η κατάδυση με τη χρήση φιαλών ατμοσφαιρικού αέρα (80% άζωτο + 20% οξυγόνο) απαγορεύεται σε περιοχές με υποθαλάσσιες αρχαιότητες.

Στην Ελλάδα λειτουργούν δεκάδες σχολές καταδύσεων, που υπόκεινται σε ειδική άδεια του υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας. Όλοι οι αυτοδύτες υποχρεούνται να συμφωνούν και να τηρούν τους κανονισμούς και τους περιορισμούς του νόμου 5351/32 περί αρχαιοτήτων. Υποβρύχιες δραστηριότητες με καταδυτικό εξοπλισμό επιτρέπονται από την ανατολή μέχρι τη δύση του ηλίου.

Ειδικότερα, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να γνωρίζουν ότι [απαγορεύεται](#):

- το **ψάρεμα με εξοπλισμό αυτόνομης κατάδυσης** (το ψαροντούφεκο με μπουκάλες).
- η **φωτογράφιση, η αφαίρεση ή μεταφορά αρχαιοτήτων**. Σε περίπτωση εντοπισμού αρχαίων πρέπει αμέσως να το αναφέρετε στην πλησιέστερη αρχαιολογική υπηρεσία του υπουργείου Πολιτισμού (ή στην Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων), λιμενική ή αστυνομική αρχή.
- η **χρήση και κατοχή** (πάνω σε πλοίο) ειδικού **εξοπλισμού ανεύρεσης αρχαιοτήτων**.

Περιοχές όπου επιτρέπεται η υποβρύχια δραστηριότητα για εκπαιδευτικούς ή ψυχαγωγικούς σκοπούς

ΝΟΜΟΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ	Αρ. ΦΕΚ
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	<ul style="list-style-type: none">• ανατολικά ακρ. Στενό• δυτικά ακρ. Κόρακας πλησίον Βαθειάς Λάκκας	388B 28/5/93 1056B 22/11/96
ΑΤΤΙΚΗΣ	<ul style="list-style-type: none">• 2ο λιμανάκι Βουλιαγμένης• ν. 'Αρτεμις (Βάρκιζα)• από Καβούρι έως Λεγραινά (5 περιοχές)• Βόρεια ακρ. Ψιλός Κάβος έως ακρ. Δρακονέρα• ν. Αίγινα ΒΑ του όρμου Σαρπά έως ακρ. Κυρ' Αννίτσα• ν. Αίγινα ακρ. Αγ. Μαρίνα έως ακρ. Κρασοσπηλιά	152B 18/3/88 388B 28/5/93 1088B 29/12/95
ΑΧΑΪΑΣ	<ul style="list-style-type: none">• πλησίον Λαμπιρίου	388B 28/5/93

ΒΟΙΩΤΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ν. Κτυπονήσι νότια του Β. Ευβοϊκού κόλπου • ΝΑ ν. Κτυπονήσι 	1088B 29/12/95
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • ν. Ρόδος όρμος Λουτρών Καλλιθέας Ρόδου (μόνο για εκπ. σκοπούς) • ν. Κάλυμνος από ορμ. Βλυχάδια έως ακρ. Αγ. Γεώργιος • ν. Κως νότια από Μύρτο έως Καλαμιά • ν. Κάλυμνος από ακρ. Αγ. Γεώργιος έως ακρ. Λιανή Φούντα • ν. Λέρος ακρ. Σουμάρι έως ακρ. Μαύρος Κάβος • ν. Λέρος ορμ. Ξηροκάμπου έως ορμ. Διαπόρι 	542B 12/7/89 388B 28/5/93 1088B 29/12/95
ΕΒΡΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • ανατολικά της Μαρώνειας στην περιοχή Γιαλός • ν. Σαμοθράκη ΒΑ περιοχής 'Αγκιστρος 	1088B 29/12/95 923B 27/8/98
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • κόλπος Λαγανάς από ν. Αγ. Σώστης έως ακρ. Δάφνης • Μακρύ Γιαλό ΝΔ του Μικρού Νησιού έως ακρ. Καταστάρι • ΝΔ στο ακρ. Αγ. Νικολάου • ΝΔ στο ακρ. Γεράκι • ΝΔ στο ακρ. Μαραθιά 	152B 18/3/88 1056B 22/11/96
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • ορμ. Φόδελε • ακρ. Χερσονήσος • βορ. Γουρνών • ακρ. Διακόρι • ακρ. Τραχήλι • νότια του λιμένος Χερσονήσου 	388B 28/5/93 1088B 29/12/95 923B 27/8/98
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ΒΔ της νησίδος Μούρτος 	855B 12/8/98
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ακρ. Επανωμή 	1088B 29/12/95
ΚΑΒΑΛΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ακρ. Κακόσκαλας έως ν. Ξηρονήσι • εκατέρωθεν ακρ. Κακόσκαλας 	388B 28/5/93
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ακρ. Ρόδα έως ακρ. Δράστης 	152B 18/3/88

	<ul style="list-style-type: none"> • Παλαιοκαστρίτσα έως ακρ. Αρκαδούλα • ακρ. Κουντούρι έως ακρ. Αγί • ν. Παξοί εκτός περιοχών: Κουκούτσα-Λιθάρια, Γερομόναχος-Τρυπητός, Πούντα-Λούτου, Λάκκα-Ερημίτης, Βουτσί 	
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ν. Κεφαλληνία ΒΑ του όρμου Αγ. Ευφημίας • ν. Κεφαλληνία ΝΔ της περιοχής Τζαμαρελλάτα 	855B 12/8/98
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ΒΔ του λιμανιού Κιάτου • Κάτω Διμηνιό βόρεια του Αγ. Νικολάου • ορμ. Μεγ. Μυλοκοπής 	1088B 29/12/95
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • ν. Μύκονος (εκτός ακρ. Αν. Γεώργιος έως ακρ. Αρκαδούλα) • ν. Σύρος ΝΔ του όρμου Βάρης • ν. Σύρος ΝΑ του όρμου Βάρης • ν. Σύρος ακρ. Πουλί έως όρμ. Λάκκοι • ν. Σύρος νότια ακρ. Τράχηλος έως Κίνιο • ν. Τήνος ΒΔ ορμ. Σταυρού (Αγ. Στέφανος) • ν. Τήνος δυτικά ακρ. Λιβάδα • ν. Μήλος ακρ. Καλόγερος έως Απολλώνια • ν. Μήλος ΝΑ ακρ. Σπαθί στις • ν. Κίμωλος ΝΔ όρμου Αγιόκλημα • ν. Κίμωλος ΒΔ άκρας Πεταλίδα • ν. Κίμωλος ΝΑ από Κληματονήσια έως ακρ. Αρκαδούλα • ν. Κίμωλος στο νησάκι Αγ. Ευστάθιος • ν. Κίμωλος ΝΔ στο ακρ. Αγ. Γεώργιος • ν. Πολύαιγος στα ΝΑ παράλια • ν. Πάρος ΒΑ στον όρμο Αλυκής • ν. Πάρος ΒΑ στη νησίδα Βιόκαστρο • ν. Θηρασία νότια του ακρωτηρίου Ρίβα • ν. Θηρασία νότια εκατέρωθεν ακρ. Αρκαδούλα • ν. Θηρασία νότια 2χλμ. από το ακρ. Κίμινο • ν. Νέα Καημένη στα ανατολικά 	152B 18/3/88 1088B 923B 27/8/98 1083B

	<ul style="list-style-type: none"> • ν. Νέα Καημένη στα ανατολικά • ν Θήρα στην Οία ΝΑ του όρμου Αρμούδι • ν. Θήρα ανατολικά της νήσου στό Καμάρι • ν. Θήρα ΝΑ της νήσου στην Περίσσα 	
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Νότια Μονεμβασιάς, κόλπος Επιδαύρου Λιμήρας • Νότια άκρ. Ψηφιά, κόλπος Επιδαύρου Λιμήρας • Βόρεια Λακωνικού κόλπου από Τρινησά μέχρι Κοκκινιά • Στο Γύθειο νότια της ν. Κρανάης • Στο Λακωνικό κόλπο από Γλυφάδα Λίμνη έως Συκιά 	<p>855B 12/8/98</p> <p>40B 21/1/02</p>
ΛΑΡΙΣΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ΝΔ Αγιόκαμπου από Β. Γλαρόνια έως ν. Μονόπετρο 	923B 27/8/98
ΛΑΣΗΘΙΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • ανατολ. Περιοχής Παναγιά • ανατολ. Ν. Κολοκυθάς έως ΝΔ ακρ. Βαγί • Βόρεια κόλπου Μιράμπελου και δυτικά περιοχής Ελληνικά • ΒΑ όρμου Χαράκωμα μέχρι την άκρα Πόντα • Νοτιοδυτικά Αγ. Φωτιάς • Νότια της Αγ. Φωτιάς στη ν. Φωτιά • Ανατολικά του όρμου Ιεράπετρας 	<p>388B 28/5/93</p> <p>923B 27/8/98</p> <p>2114B 6/12/99</p>
ΛΕΣΒΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • Νότια της Μήθυμνας από Πέτρωμα έως Πέτρα • Νότια της νήσου από ακρ. Κοπέλλα έως όρμο Μερσίνα • Νότια της Μυτιλήνης από ακρ. Μέλισσα έως άκρα Χαβιαρόπετρα • Στόν όρμο Ερεσού από Παχύς έως Σκάλα Ερεσού 	40B 21/1/02
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ν. Μεγανήσι όρμος Μπάλου • ν. Κάλαμος νότια του όρμου Βαθύ • ν. Κάλαμος ΒΑ του ακρ. Κεφαλή • ν. Κάλαμος ΒΑ του ορμ. Γερολιμιώνα από Πετρολαγκάδα έως Πευκούς 	<p>388B 28/5/93</p> <p>1088B 29/12/95</p>

ΜΑΝΗΣΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Μικρό Αδέλφι • Τσουγκριάκι • κόλπος Βόλου βόρεια του ακρ. Αγκίστρι • Πυθού Παγασητικού κόλπου • ΝΔ Αγιόκαμπου από Β. Γλαρόνια εως ν. Μονόπετρο 	<p>388B 28/5/93</p> <p>1088B 29/12/95</p> <p>923B 27/8/98</p>
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • κόλπος Καλαμάτας • παραλία Μπούκα (Ρωμανός, Πύλος) • όρμος Βοϊδοκοιλιά (Πύλος) • Μεσσην. Κόλπος από εκβολή ρέμ. Τζανέ (Καλόρεμα) έως Χελωναριάς Κοτρώνη • ν. Βενέτικο • βραχονησίδες Πετροκάραβο ή Αυγό • Λιμανάκια στην είσοδο του όρμου Ναυαρίνου (Πύλος) 	<p>388B 28/5/93</p> <p>923B 27/8/98</p> <p>855B 12/8/98</p>
ΠΙΕΡΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ΒΑ της Λεπτοκαρυάς 	923B 27/8/98
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Αγ. Σπυρίδων Πάργας • ορμ. Πάργας σε νησίδα πλησίον ν. Παναγιάς • Παντοκράτωρ Πρεβέζης • δυτικά ακρ. Κελαηδιό πλησίον ορμ. Πάργας • ΝΑ ορμ. Πάργας στη ν. Αγ. Νικόλαος 	<p>1088B 29/12/95</p> <p>1056B 22/11/96</p>
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ακρ. Κορακιάς • 1,5 χλμ. δυτικά του Πανόρμου • Δυτικά περιοχής Γιαννιού και νότια περιοχής Ελληνικό Ρέμα • Δυτικά ακρ. Κακομούρη πλησίον ορμ. Πλακιά • στον όρμο Πλακιά • 'Ακρα Κόρακας 	<p>388B 28/5/93</p> <p>1088B 29/12/95</p> <p>923B 27/8/98</p>
ΦΩΚΙΔΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ακρ. Μόρνος έως ορμ. Μοναστηρακίου 	1088B 29/12/95
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • χερσ. Σιθωνίας από ακρ. Δρέπανο έως ακρ. Αρμενιστής • βόρεια ακρ. Λαιμός έως πλησίον ακρ. Ψευδόκαβος 	<p>152B 18/3/88</p> <p>1088B 29/12/95</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • βόρεια ακρ. Τσιγλή έως ακρ. Καμένος • ανατολικά ακρ. Αλωνάκι έως ορμ. Αγ. Νικολάου • νότια ακρ. Αγ. Νικολάου έως Ξερομαζώματα • νότια κόλπου Κασσάνδρειας στη ν. Κέλυφο • νότια ακρ. Κάστρο θέση Καλόγρια • όρμος Κύπας Θερμαϊκού κόλπου • βόρεια όρμου Κύπας Θερμαϊκού κόλπου 	
ΧΑΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • ορμ. Μεγάλου Σφάκου έως ορμ. Αφράτων • Αγ. Μαρίνα • Βόρεια πλευρά ν. Θεοδοροπούλα • Ανατολικά της ν. Γαυδοπούλα • Δυτικά λιμένα Χανίων από Πελεκαπίνα έως ν. Λαζαρέττα • Ανατολικά όρμου Σφακίων στη Χώρα Σφακίων • Ανατολικά όρμου Κριού Χαλίκια • Δυτικά ακρ. Τρόχαλο στη ν. Πλακάκι • Δυτικά της θέσης Τηγάνι στην Παλαιόχωρα • Όρμος Καλαθά • Όρμος Κισσάμου δυτικά της άκρας Καβονήσι • Όρμος Καλαθά (επέκταση) 	<p>388B 28/5/93 1088B 29/12/95</p> <p>923B 27/8/98</p> <p>1083B 16/10/98</p>
ΧΙΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • ν. Χίος νότια του λιμανιού στο Κοντάρι Λευκωνιά 	<p>1088B 29/12/95</p>

Σημ.: 1) Για πληρέστερο εντοπισμό τών παραπάνω αναφερομένων περιοχών αλλά και για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος θά πρέπει νά συμβουλευέται τά αντίστοιχα ΦΕΚ πού έχουν δημοσιευθεί.

Σημ.: 2) Με την αρ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/36961/2194 Υ.Α. (ΦΕΚ 923B 27/8/98) ανεκ- λήθη η αρ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/30229/1819 Υ.Α. (ΦΕΚ 564B 10/7/97).

Ο Θαλάσσιος Τουρισμός

Στη διάρκεια των προηγούμενων δεκαετιών ο τουρισμός στην Ελλάδα, από μία περιορισμένης εμβέλειας δραστηριότητα που προσέλκυε λίγους και με ειδικά ενδιαφέροντα περιηγητές, μετεξελίχθηκε και αναδείχθηκε σε μία **μεγάλη βιομηχανία**, που συνεισφέρει σημαντικά στην οικονομία του τόπου, στην απασχόληση, στην ανάπτυξη, αλλά και στην προβολή της χώρας μας και τη διαμόρφωση της διεθνούς κοινής γνώμης γι'αυτήν. Η νέα εποχή έχει πολύ περισσότερες απαιτήσεις και πολύ περισσότερες προκλήσεις. Οι ποιοτικές απαιτήσεις, τόσο του **μαζικού τουρισμού**, όσο και των **μεμονωμένων, ειδικών ενδιαφερόντων**, επισκεπτών, έχουν αυξηθεί, ενώ ταυτόχρονα έχει αυξηθεί πολύ ο ανταγωνισμός, ακόμα και από τουριστικούς προορισμούς που βρίσκονται σε πολύ μακρινές τοποθεσίες.

Προς την κατεύθυνση αυτή, κινείται η ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού, που συμβάλλουν στην καλύτερη διαχείριση του μαζικού τουρισμού, στην προσέλκυση τουριστών ειδικών ενδιαφερόντων, κυρίως εκτός περιόδου αιχμής και στην αξιοποίηση και των μη τουριστικά ανεπτυγμένων περιοχών.

Ο **Θαλάσσιος τουρισμός** αποτελεί για τη χώρα μας μία από τις **σημαντικότερες ειδικές μορφές τουρισμού**. Αυτό οφείλεται σε μια σειρά από λόγους όπως: τα **2000** νησιά, τα **15.000** χιλιόμετρα μήκους ακτογραμμής με ανεπανάληπτη φυσική ομορφιά, τις εξαιρετικά ευνοϊκές καιρικές συνθήκες (νοτιότερη χώρα της Ευρώπης) με ήπιο κλίμα και μεγάλη **ηλιοφάνεια**

(περί τις **3.000** ώρες ετησίως στις πιο νότιες περιοχές). Έτσι, η ψυχαγωγία μέσα από τις θαλάσσιες δραστηριότητες προσφέρεται σε μεγάλη ποικιλία στον επισκέπτη αφού, καλύπτει ένα εξαιρετικά ευρύ φάσμα που περιλαμβάνει τις κρουαζιέρες, το γιώτινγκ, τις υποβρύχιες καταδύσεις, το θαλάσσιο σκι και άλλες ναυταθλητικές δραστηριότητες.

Το **γιώτινγκ** εμφανίζει στη χώρα μας μια ανοδική πορεία και είναι εξαιρετικά δημοφιλές, τόσο στους αλλοδαπούς, όσο και στους Έλληνες. Με το δίκτυο μαρινών και καταφυγίων τουριστικών σκαφών που υλοποιείται

σε όλη τη χώρα, επιδιώκεται η δημιουργία θαλάσσιων διαδρομών που μπορεί να προσφέρουν στον επισκέπτη, πέρα από την απόλαυση της θαλάσσιας διαδρομής, τη γνωριμία πολλών περιοχών της νησιωτικής και της ηπειρωτικής Ελλάδας. Οι [κρουαζιέρες](#), παρά την γνωστή κρίση, λόγω των γεγονότων της 11ης Σεπτεμβρη στις Η.Π.Α., αποτελούν μια συνεχώς ανερχόμενη δραστηριότητα με εκατοντάδες χιλιάδες τουρίστες ετησίως. Προσφέρουν την δυνατότητα να γνωρίσει κανείς και ενδιαφέρουσες περιοχές των γειτονικών μας χωρών. Ο [ναυταθλητισμός](#) που περιλαμβάνει και το θαλάσσιο σκι αναπτύσσεται ραγδαία στη χώρα μας, αφού υπάρχουν πολλές θαλάσσιες περιοχές προστατευμένες από κυματισμούς, όπου το άθλημα αυτό μπορεί να διεξαχθεί ακόμα και τους χειμερινούς μήνες. Ο [καταδυτικός τουρισμός](#) εμφανίζει διεθνώς σημαντική ανάπτυξη. Στη χώρα μας αποκτά ολοένα και περισσότερους φίλους λόγω των πολλών νησιών, των καθαρών ακτών και των βραχωδών βυθών που συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον των καταδυόμενων. Εκτιμάται ότι [κάθε χρόνο](#) περί τα **350.000** άτομα (αυτοδύτες και συγγενικά ή φιλικά πρόσωπα) έκαναν διακοπές στην Ελλάδα, με άξονα τον καταδυτικό τουρισμό.

Επεκτείνονται οι ειδικές μορφές τουρισμού

Πρός την κατεύθυνση της ποιοτικής αναβάθμισης του ελληνικού τουρισμού θα βοηθήσει, σημαντικά και η ανάπτυξη διαφόρων [μορφών θεματικού τουρισμού](#) (όπως [Πολιτιστικού](#), [Θαλάσσιου](#), [Ορεινού](#) και [Περιπατητικού](#), [Οικολογικού](#), [Αγροτουρισμού](#), [Αθλητικού](#), [Συνεδριακού](#), [Θεραπευτικού](#), [Τουρισμού Περιπέτειας](#) κλπ).

Επισημαίνεται ότι οι ειδικές μορφές τουρισμού (ορισμένες των οποίων είναι "ήπιες"), εμπλουτίζουν το ελληνικό τουριστικό προϊόν, ώστε να αποκτήσει την αναγκαία πολυμέρεια και πληρότητα. Το χαρακτηριστικό ορισμένων από τις ανωτέρω μορφές θεματικού τουρισμού είναι ότι διακινούν διεθνώς τουριστική πελατεία αυξημένης εισοδηματικής στάθμης (πχ. [συνεδριακός τουρισμός](#), [πολιτιστικός-αστικός τουρισμός](#), [θαλάσσιος τουρισμός](#) κλπ) και ταυτόχρονα υψηλού μορφωτικού επιπέδου, ότι συμβάλλουν στην άμβλυση της εποχικότητας και ότι πεδίο ανάπτυξής τους δεν είναι μόνο ή κατ' ανάγκην οι τουριστικές περιοχές της Χώρας μας, αλλά αντίθετα, ορισμένες από τις μορφές αυτές αρμόζουν σε μη ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές της ενδοχώρας και των νησιών.

Η ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού δεν προϋποθέτει μόνο τη δημιουργία (επέκταση ή και εκσυγχρονισμό) των αναγκαίων κατά περίπτωση υποδομών, αλλά και δράσεις οργανωτικού χαρακτήρα, εξειδικευμένου μάρκετινγκ και εκπαίδευσης /επιμόρφωσης προσωπικού σε νέα ειδικά επαγγέλματα. Με τον τρόπο αυτό προσφέρει σημαντικές νέες θέσεις απασχόλησης.

Ορισμένες από τις θεματικές μορφές τουρισμού εξ ορισμού απαιτούν δημόσιες επενδύσεις για την εξασφάλιση των αναγκαίων υποδομών τους

όπως ο ορεινός, ο πολιτιστικός, ο οικολογικός τουρισμός, ενώ άλλες όπως ο συνεδριακός, ο αθλητικός (γκολφ- προπονητικός) αναπτύχθηκαν και μπορούν να συνεχίσουν να αναπτύσσονται με υποδομές του ιδιωτικού τομέα.

Επίσης, στόχος είναι να γίνει επέκταση και σε μορφές τουρισμού περιπέτειας, σε συνδυασμό με δραστηριότητες **ειδικού αθλητισμού** (αναρρίχηση, αιωροπτερισμός, ραφτινγκ, καγιάκ, καταδύσεις, κλπ.).

Τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα έχει αρχίσει να δημιουργείται μια αυξητική τάση για

δραστηριότητες τουρισμού και αναψυχής σε χώρους με φυσική ομορφιά και σε περιόδους εκτός τουριστικής αιχμής. Τέτοιες δραστηριότητες, όπως προαναφέρθηκε, είναι το **ράφτινγκ**, το **καγιάκ**, το **cannoning** αλλά και οι ήπιας μορφής πεζοπορικές εξορμήσεις στη φύση. Η εξέλιξη αυτών των δραστηριοτήτων είναι έντονη τα τελευταία χρόνια γεγονός που δεν επέτρεψε, τόσο στο κράτος, όσο και στις ίδιες τις επιχειρήσεις να θέσουν ως πρώτη προτεραιότητα την δημιουργία κανόνων που θα δημιουργούσαν τις προϋποθέσεις για την σωστή ανάπτυξη των δραστηριοτήτων αυτών.

Οι εν λόγω δραστηριότητες είναι πάρα πολύ χρήσιμες, αφού εκτός από την ικανοποίηση που προσφέρουν σε όσους τις ασκούν, συμβάλουν και στην μείωση της εποχικότητας του τουρισμού. Το γεγονός ότι, όπως προαναφέρθηκε, η εξέλιξη αυτή πρόλαβε το κράτος δεν είναι απόλυτο, αφού, ήδη, από το έτος **1993** το θεσμικό πλαίσιο παρέχει τη δυνατότητα για την δημιουργία πλαισίου λειτουργίας επιχειρήσεων η αναγκαιότητα των οποίων πηγάζει από την εξέλιξη στον τομέα του τουρισμού.

Ήδη η **Γενική Γραμματεία Τουρισμού** μελετά κανονισμούς άλλων χωρών για την άσκηση

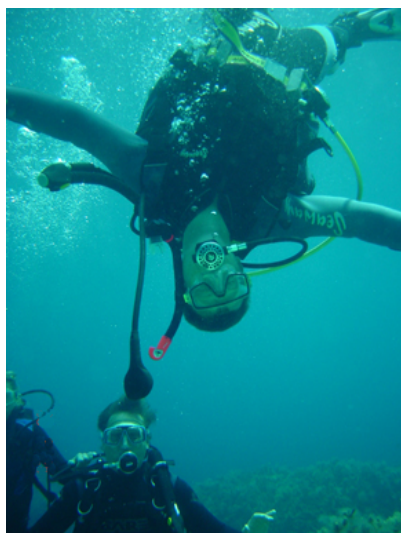
επαγγελματών που σχετίζονται με δραστηριότητες σχετικές με τις μορφές τουρισμού που προαναφέρθηκαν, ενώ **προωθεί** και **νέο θεσμικό πλαίσιο** για την τουριστική εκπαίδευση, το οποίο θα δώσει την δυνατότητα κατάρτισης και πιστοποίησης επαγγελματών, όπως αυτό του οδηγού βουνού, του ειδικού σε θέματα ραφτινγκ, καγιάκ κ.λπ.

Στην διαδικασία επεξεργασίας των απαιτούμενων κανονισμών για την άσκηση αυτών των δραστηριοτήτων θα ζητηθεί και η άποψη των επαγγελματικών φορέων (εργαζομένων και επιχειρήσεων), αλλά και των συναρμόδιων υπουργείων, ώστε το τελικό αποτέλεσμα να είναι συμβατό με τις ανάγκες τις αγοράς, αλλά και το τουριστικό προϊόν που θα προκύψει να είναι υψηλής ποιότητας.

Καταδυτικός Τουρισμός Στην Ελλάδα

Ο καταδυτικός τουρισμός εμφανίζει σε παγκόσμιο επίπεδο σημαντική ανάπτυξη, ενώ στη χώρα μας αποκτά ολοένα και περισσότερους φίλους, λόγω των παραπάνω λόγων αλλά και του βυθού που «τραβάει» το ενδιαφέρον των καταδυόμενων.

Όμως η κατάσταση στην Ελλάδα δεν είναι ακριβώς όπως θα έπρεπε να είναι. Ενώ υπάρχει η θέληση και η ζήτηση των ιδιωτών οι οποίοι ασχολούνται με τις καταδύσεις, **ο κρατικός μηχανισμός κινείται** αρκετά **αργά** σε σχέση με άλλες χώρες στις οποίες ο καταδυτικός τουρισμός αποτέλεσε κατά το παρελθόν αλλά και σήμερα την κύρια τουριστική δραστηριότητα τους **αποφέροντας αστρονομικά έσοδα**. Στην Ελλάδα ο κόσμος γνώρισε πραγματικά τον υποβρύχιο κόσμο από το **1994** που έγιναν οι πρώτες απελευθερώσεις θαλασσιών περιοχών για καταδύσεις αναψυχής με αναπνευστική συσκευή από την **Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων** και συντάχθηκε ο γενικός κανονισμός λιμένος, που δημιούργησε ουσιαστικά την έννοια της «**Σχολής Κατάδυσης**» και «**Καταδυτικό κέντρο**». Από τότε τα πράγματα προχωράνε με αργούς ρυθμούς, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να χάνει αρκετά χρήματα και οι λάτρες των καταδύσεων να αναγκάζονται να επισκεφθούν χώρες με σοβαρή υποδομή στη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Αυτή τη στιγμή το **ΥΕΝ** έχει ήδη δημοσιοποιήσει ένα σχέδιο νόμου, σχετικά με τις καταδύσεις αναψυχής, το οποίο συντάχθηκε μετά από τρεις τροποποιήσεις και με την συνεργασία των επαγγελματιών καταδυτών. Αναμένεται η ψήφιση του και η πραγματοποίηση των όσων υπόσχεται... Εκείνο πάντως που θα πρέπει να «καθοδηγήσει» τα βήματα μιας υπεύθυνης Πολιτείας αλλά και των ιδιωτικών φορέων του συγκεκριμένου τομέα είναι η

ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών σε συνδυασμό πάντα με τη βελτίωση των υποδομών. Πρέπει δηλαδή το κράτος να μεριμνήσει με ουσιαστικό ενδιαφέρον στο θέμα του καταδυτικού τουρισμού προσφέροντας τα κίνητρα, τις δυνατότητες αναβάθμισης και βελτίωσης των υπηρεσιών περιορίζοντας τη δυνατότητα υποκατάστασης της Ελλάδας από άλλους μεσογειακούς προορισμούς με την ανάδειξη της μοναδικότητας των πόρων της. **Το περιοδικό Hotel** μίλησε με 3 ανθρώπους, που γνωρίζουν τον τομέα των καταδύσεων και προέρχονται τόσο από τον χώρο της πολιτικής όσο και από το χώρο των επαγγελματιών καταδυτών(ελεύθερης και αυτόνομης

κατάδυσης), διαπιστώνοντας και καταγράφοντας τις αιτίες για τις οποίες κατά τη γνώμη τους η Ελλάδα δεν αξιοποιεί, το μαγευτικό φυσικό της περιβάλλον, (δημιουργώντας π.χ. θαλάσσια καταδυτικά πάρκα, κ.ά.) προβάλλοντας παράλληλα το πολιτιστικό απόθεμα αλλά και τα πλεονεκτήματα που διαθέτει συγκριτικά με άλλες χώρες.

Βουτιά στο βαθύ μπλε...

Κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας υπάρχει ένας άλλος κόσμος, η επιβλητική ησυχία, η μεγάλη ποικιλία μορφών ζωής, η αίσθηση της «πτήσης» που νιώθει ο καταδυόμενος καθώς κινείται και στις τρεις διαστάσεις κάνουν την εμπειρία της κατάδυσης συναρπαστική.

Στην αυτόνομη κατάδυση ο καταδυόμενος χρησιμοποιεί αυτόνομη αναπνευστική συσκευή (φιάλες, ρυθμιστή αναπνοής). Η εκπαίδευση είναι υποχρεωτική και πρέπει ο ενδιαφερόμενος να απευθυνθεί σε σχολές κατάδυσης αναγνωρισμένες από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας.

Η αυτόνομη κατάδυση σαν τουριστικό προϊόν τα τελευταία χρόνια έχει ενισχύσει τον τουρισμό της χώρας μας. Το Υ.Ε.Ν. βλέποντας την τάση αυτή επεξεργάζεται ένα νέο νόμο που θα βοηθήσει την ανάπτυξη της δραστηριότητας αυτής προσπαθώντας να την αναδείξει έτσι ώστε ο καταδυτικός τουρισμός να αποτελεί την «αιχμή του δόρατος» στην ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού στη χώρα μας.

Εκτός από την σωστή εκπαίδευση που αποτελεί το βασικότερο εφόδιο ενός ελεύθερου και ενός αυτόνομου δύτε θα αναφερθούμε και στο δεύτερο βήμα που θα πρέπει να προσέξει κανείς, την επιλογή του σωστού εξοπλισμού. Θέμα ιδιαίτερα σημαντικό για την ασφάλεια και την απόλαυση της κατάδυσης.

Ελεύθερη κατάδυση

Μπροστά στα έκπληκτα μάτια του δύτε απλώνεται ένας ονειρικός κόσμος ασύλληπτης ομορφιάς. Οι εναλλαγές του υποβρύχιου τοπίου, ο πλούτος και η ομορφιά της ζωής, η συνεχής εναλλαγή των εικόνων και η μοναδική αρμονία, συνθέτουν τον ιδανικό χώρο για να μπορέσει ο σύγχρονος άνθρωπος να αποβάλει το άγχος της καθημερινότητας. Κοιτίδα της ζωής, η θάλασσα, μαγεύει τον άνθρωπο δημιουργώντας πρωτόγνωρα συναισθήματα σε όλους όσους τολμούν να την γνωρίσουν βαθύτερα.

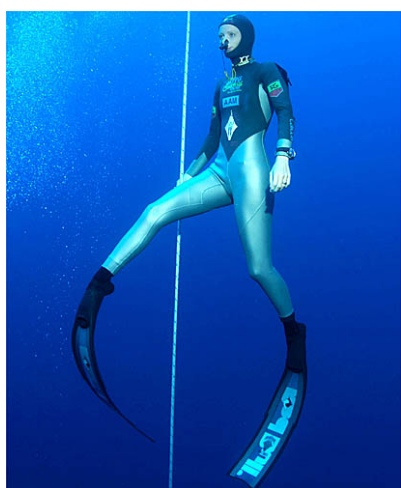
Η ελεύθερη κατάδυση είναι ο ευκολότερος τρόπος για να προσεγγίσει κανείς το υποβρύχιο περιβάλλον. Με εφόδιο την ανάσα του και έναν απλούστατο εξοπλισμό που περιλαμβάνει μια μάσκα, έναν αναπνευστήρα, ένα ζευγάρι βατραχοπέδιλα και μια στολή προστασίας, κάθε άνθρωπος μπορεί με το φυσικότερο τρόπο να δει τα μυστικά του βυθού να αποκαλύπτονται μπρος στα έκπληκτα μάτια του.

Η Ελλάδα έχει το προνόμιο να αποτελεί ιδανικό χώρο για την ανάπτυξη των καταδύσεων. Χιλιάδες χιλιόμετρα ακτής, άπειρα νησιά και μια απίθανη ποικιλία βυθών και υποβρύχιας ζωής συνδυάζονται με την αρχαιότερη πολιτιστική κληρονομιά για να αποτελέσουν έναν μοναδικό πόλο έλξης για όλους τους κατοίκους του πλανήτη.

Οι αρχαιότερες αναφορές για την υποβρύχια δραστηριότητα του ανθρώπου μας έρχονται από τον Όμηρο, όπου η πτώση του τραυματισμένου Αχιλλέα παρομοιάζεται με την κατάδυση δύτες προς το βυθό. Ιστορικά τεκμηριωμένα ονόματα, όπως του Έλληνα Σκύλλι και της κόρης του Ύδνας, αναφέρονται στα έργα του Ηροδότου που σαν εξαιρετικοί δύτες προκαλούν φθορές στο στόλο του Ξέρξη στη ναυμαχία του Αρτεμισίου, που θεωρείται και η πρώτη υποβρύχια πολεμική επιχείρηση της ιστορίας. Οι αρχαίοι Έλληνες αγαπούσαν τόσο πολύ την ασχολία με τον υποβρύχιο κόσμο, που στο ναυτικό νόμο που ονόμαζαν Ροδίων, όριζαν τις αμοιβές για τους δύτες που βουτούσαν για την ανέλκυση αντικειμένων από το βυθό.

Η αγάπη των Ελλήνων για την κατάδυση παρέμεινε αναλλοίωτη μέσα στους αιώνες. Φθάνοντας στο σήμερα, οι Καλύμνιοι σφουγγαράδες θεωρούνται οι καλύτεροι καταδύτες στον κόσμο ενώ ο περίφημος Στάθης Χατζής αποτελεί σήμερα έναν θρύλο της ελεύθερης κατάδυσης. Ο **Στάθης Χατζής** κατά την περίοδο του Α' Παγκοσμίου Πολέμου κατάφερε να ανασύρει την άγκυρα του θωρηκτού **REGINA MARGARITA**, βουτώντας στο βυθό με την ανάσα του, για περισσότερα από **70 μέτρα**. Ο απλοϊκός **Συμιακός δύτες** με τις ικανότητές του ανέτρεψε τις ισχύουσες επιστημονικές θεωρίες, που αφορούσαν τη συμπεριφορά του ανθρώπινου οργανισμού σε συνθήκες μεγάλης πίεσης και έδωσε στη χώρα μας την τιμή μιας μοναδικής πρωτιάς σε παγκόσμιο επίπεδο.

Κληρονόμοι μιας αρχαίας κληρονομιάς και εγγόνια του Στάθη Χατζή οι Έλληνες ελεύθεροι δύτες συνεχίζουν την πορεία και ανάπτυξη της ελεύθερης κατάδυσης στην Ελλάδα. Η ελεύθερη κατάδυση, έχει πλέον καταξιωθεί σαν ένα δύσκολο και επίπονο άθλημα και μια υπέροχη δραστηριότητα που προάγει το πνεύμα και το σώμα του ανθρώπου μέσα από φυσικές διαδικασίες, φέρνοντάς τον παράλληλα κοντά στη φύση.

Τα τρία τελευταία χρόνια, οργανώνονται στη χώρα μας, αθλητικά γεγονότα με επίκεντρο την ελεύθερη κατάδυση, ενώ συμμετοχές ελληνικών ομάδων σε διεθνείς αγώνες κατατάσσουν τη χώρα μας στις πρώτες δυνάμεις του αθλήματος. Οι σχολές ελεύθερης κατάδυσης, που έχουν δημιουργηθεί στη χώρα μας, διδάσκουν πλέον τα μυστικά της, αλλά και τον κώδικα συμπεριφοράς που πρέπει να έχει ο σύγχρονος άνθρωπος για να προσεγγίσει το ευαίσθητο υποβρύχιο περιβάλλον.

Η ανάπτυξη της Ελεύθερης Κατάδυσης στην Ελλάδα αποτελεί ένα στοιχείο πολιτισμού και παιδείας για ένα λαό με αρχέγονη παράδοση, που πρέπει να συνεχιστεί ως χρέος απέναντι στην ιστορική του κληρονομιά. Οι Έλληνες μπορούν πραγματικά να διεκδικήσουν τη θέση που πραγματικά τους αξίζει ως **ΠΑΤΕΡΕΣ** του **ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ** καθώς και **ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΝΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ**.

Κατάδυση και άτομα με ειδικές ανάγκες

Τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότερα άτομα, ασχολούνται με την αυτόνομη κατάδυση. Η τεράστια ανάπτυξη των καταδύσεων δεν είναι τυχαία, καθώς η τεχνολογική εξέλιξη που έχει σημειωθεί στον καταδυτικό εξοπλισμό μπορεί να βοηθήσει και άτομα που δεν έχουν τόσο καλή φυσική κατάσταση να κάνουν το όνειρό τους πραγματικότητα και να γνωρίσουν από κοντά το σιωπηλό κόσμο του βυθού. Παράγοντες όπως, η καλή εκπαίδευση, η γνώση του εξοπλισμού, η σωστή κρίση, η εγκράτεια και κυρίως η τήρηση των κανόνων ασφαλείας είναι τα κύρια χαρακτηριστικά ενός καλού αυτοδύτη.

Στις εταιρείες που παρέχουν καταδυτικό εξοπλισμό, συναντάμε κάθε τύπο υλικών. Κάποια είδη ειδικού καταδυτικού εξοπλισμού, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και από τα άτομα με ειδικές ανάγκες, έτσι ώστε να έχουν την ευκαιρία να νιώσουν τη μαγεία που προσφέρει ο υποβρύχιος κόσμος. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες που ασχολούνται με την κατάδυση χρησιμοποιούν λιγότερη δύναμη, αρκετή έμπνευση και περισσότερο το μυαλό, ενώ δεν είναι λίγοι αυτοί που έχουν ανταμειφθεί για τη προσπάθειά τους και έχουν καταφέρει να αποκτήσουν το δίπλωμα του αυτοδύτη.

Η εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές ανάγκες δεν διαφέρει σε θέματα θεωρίας. Οι διαφορές υπάρχουν σε τεχνικά θέματα, στους κανόνες ασφαλείας, αλλά και στην τακτική που πρέπει να χρησιμοποιηθεί μεταξύ των εκπαιδευτών και των εκπαιδευομένων.

Στα πρώτα μαθήματα τα άτομα με ειδικές ανάγκες μαθαίνουν την είσοδο στο νερό, πώς να εξοικειώνονται με τη φιάλη και τον εξοπλισμό, τεχνικές υποβρύχιας αναπνοής καθώς και ασκήσεις προσανατολισμού. Απαραίτητη προϋπόθεση, για να επιτευχθεί η ομαλή λειτουργία των ασκήσεων και να έχουμε το επιθυμητό αποτέλεσμα, είναι ο εκπαιδευτής να γνωρίζει τα συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο μαθητής του.

Στο πρώτο στάδιο της εκπαίδευσης, κύριο μέλημα του εκπαιδευτή είναι ο μαθητής του να καταφέρει να αποκτήσει εμπιστοσύνη στις ικανότητές του και στη δυνατότητα εκτέλεσης των ασκήσεων. Στη συνέχεια, αφού ο εκπαιδευτής έχει σιγουρευτεί απόλυτα για τις επιδόσεις του εκπαιδευόμενου, περνούν στο δεύτερο στάδιο, όπου τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι έτοιμα να συμμετάσχουν στην εκπαίδευση που πραγματοποιείται με πολλά άτομα. Τότε, οι καταστάσεις απλουστεύονται αλλά πάντα θα πρέπει να υπάρχουν πέρα από τους εκπαιδευτές και βοηθοί που θα συνδράμουν σε περίπτωση που παρουσιαστούν κάποια προβλήματα.

Πολλά άτομα με ειδικές ανάγκες μπορεί να μην καταφέρουν ποτέ να ανεβούν σε ένα βουνό και να θαυμάσουν τη θέα. Όμως, τα ίδια άτομα μπορούν να κινηθούν εξαιρετικά στο βυθό και να έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν πολύ περισσότερα πράγματα. Άλλωστε, ο θαυμαστός κόσμος του βυθού ξέρει πολύ καλά να δέχεται όλους τους ανθρώπους που θέλουν να τον εξερευνήσουν, χωρίς να κάνει διακρίσεις.

Παιδί και κατάδυση

Η μαγεία του υποβρύχιου κόσμου μπορεί να μας συναρπάσει όλους, ακόμη και τα μικρά παιδιά που πραγματικά διψούν για να ανακαλύψουν τα μυστικά του βυθού και της θάλασσας. Τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότερα παιδιά αποφασίζουν να γνωρίσουν τον απέραντο κόσμο του βυθού και να γίνουν μικροί αυτοδύτες.

Τα στελέχη της Ελληνικής Ομοσπονδίας Αυτοδυτών, με βάση τους κανονισμούς της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Υποβρύχιας Δραστηριότητας, δημιούργησαν ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά που απαιτούν ειδικές γνώσεις από τους εκπαιδευτές - δύτες, για να πραγματοποιηθούν. Οι εκπαιδευτές αυτοδύτες συνεργάζονται με παιδιά ηλικίας από **8 ετών και άνω**, έτσι ώστε οι λιλιπούτσιοι λάτρεις του θαλασσίου κόσμου να έχουν τη δυνατότητα να κάνουν μικρές υποβρύχιες βόλτες σε πολύ μικρό βάθος. Τα παιδιά είναι σίγουρο πως θα ενθουσιαστούν αμέσως με την πρώτη τους επαφή με το βυθό, αφού τα Ελληνικά νερά προσφέρονται για τέτοιου είδους καταδύσεις.

Η κατάδυσή τους θα γίνει εύκολα και γρήγορα καθώς τα περισσότερα καταδυτικά κέντρα της Ελλάδος, έχουν πολύ εύκολη πρόσβαση στη θάλασσα σε μικρό βάθος. Βέβαια, για να γίνει η κατάδυση, τα παιδιά θα χρειαστούν ειδικό καταδυτικό εξοπλισμό που θα ταιριάζει με την ανατομία του σώματός τους. Όταν θα εξερευνούν το βυθό, θα διασκεδάσουν βλέποντας από κοντά ψάρια τα οποία είναι εξοικειωμένα με

τη παρουσία των ανθρώπων και των δυτών. Πέρκες, χειλούδες, σαργοί, σάλπες, χταπόδια αλλά και κοχύλια και όστρακα θα συντροφεύουν τους μικρούς δύτες στις υποβρύχιες βόλτες τους.

Η διαύγεια των νερών και η απουσία ρευμάτων στη χώρα μας, εγγυάται τη διασκέδαση και την ασφαλή εξερεύνηση του υποβρύχιου κόσμου για μικρούς αλλά και για μεγάλους δύτες.

Σε ανάπτυξη ο καταδυτικός τουρισμός και στην Κρήτη

Ο Μινωικός πολιτισμός και η άγρια ομορφιά της Κρήτης σε συνδυασμό με τον ήλιο και το μεσογειακό χρώμα της θάλασσας αποτελούσαν για δεκαετίες ολόκληρες τους κυριότερους λόγους ώστε ο τουρίστας να επιλέξει την Κρήτη για τις καλοκαιρινές του διακοπές. Ο συμβατικός αυτός τρόπος επιλογής ενός τόπου για καλοκαιρινές διακοπές σιγά-σιγά φαίνεται να ξεθωριάζει καθώς ο σημερινός υποψήφιος επισκέπτης λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψιν του όχι μόνο τη φυσική ομορφιά που φαίνεται δια γυμνού οφθαλμού αλλά και αυτή που κρύβεται κάτω από τα γαλάζια νερά της θάλασσας και για να την απολαύσεις χρειάζεσαι... μάσκα και αναπνευστήρα!

Ο λόγος για την [αυτόνομη κατάδυση](#) που από το τέλος της δεκαετίας του '80 έγινε μια δραστηριότητα ελεύθερου χρόνου αγαπητή σε πάρα πολύ κόσμο με αποτέλεσμα να συνδυάζονται πακέτα διακοπών με κύρια δραστηριότητα την κατάδυση αναψυχής. Σε πολλές μάλιστα περιοχές όπως είναι οι [Μαλδίβες](#), η [Αίγυπτος](#) και η [Καραϊβική](#), αυτού του είδους ο τουρισμός αποτέλεσε την κύρια τουριστική δραστηριότητα με αστρονομικά έσοδα. Από το [1995](#) μάλιστα και μετά ο καταδυτικός τουρισμός παρουσίασε εκρηκτική ανάπτυξη σε όσες χώρες παρείχαν αυτήν την δραστηριότητα. Στην Ελλάδα αρχίσαμε μαζικά να γνωρίζουμε τον υποβρύχιο κόσμο από το [1994](#) όταν έγιναν οι πρώτες απελευθερώσεις θαλασσίων περιοχών για καταδύσεις αναψυχής με αναπνευστική συσκευή από την [Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων](#) και με τη σύνταξη του γενικού κανονισμού λιμένος ο οποίος δημιουργούσε ουσιαστικά την έννοια "καταδυτικό κέντρο"- "σχολή κατάδυσης".

Στην Κρήτη πάρα πολύ νωρίς από το 1992, δημιουργήθηκαν δειλά-δειλά τα πρώτα καταδυτικά κέντρα στον [Πλακιά](#) και τη [Χερσόνησο](#) και σήμερα έχουμε σε Παγκρήτιο επίπεδο περίπου 30 κέντρα καταδύσεων τα οποία προσφέρουν υψηλοτάτου επιπέδου υπηρεσίες σε Ελληνες και αλλοδαπούς αυτοδύτες.

Αυτή τη στιγμή, λειτουργούν 27 καταδυτικά κέντρα τα οποία υπολογίζεται πως κάθε χρόνο εκπαιδεύουν και καλύπτουν τα ενδιαφέροντα των αυξανόμενων επισκεπτών από έτος σε έτος.

Η Κρήτη με την καθαρότητα των θαλασσών της και το ήπιο κλίμα της προσφέρεται σημαντικά για καταδυτικό τουρισμό την προώθηση του οποίου τα τελευταία τρία χρόνια έχει αναλάβει ο Παγκρήτιος Σύνδεσμος Επαγγελματιών Αυτόνομης Κατάδυσης και Καταδυτικού Τουρισμού. Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Συνδέσμου και πρωτοπόρο στο χώρο αυτό στο νησί μας Γιώργο Γεωργαντά, οι καταδύσεις εντάσσονται στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού στην χώρα μας και μάλιστα στις παραγκωνισμένες όταν κράτη όπως οι Μαλβίδες ζουν αποκλειστικά από αυτή τη μορφή τουρισμού ενώ άλλα όπως η [Μάλτα](#), η [Αίγυπτος](#), η [Ισπανία](#), η [Καραϊβική](#) ακόμα και η [Τουρκία](#) συγκεντρώνουν σημαντικό μέρος του ετήσιου εισοδήματός τους μέσα από την λειτουργία καταδυτικών κέντρων.

Στην [Κρήτη](#) ο καταδυτικός τουρισμός άρχισε να αναπτύσσεται στα μέσα της δεκαετίας του 1990 . Δύο καταδυτικά κέντρα που λειτουργήσαν το 1992 σε Χερσόνησο και Πλακιά πέτυχαν να φέρουν σε μια σεζόν χωρίς καμία στήριξη από το κράτος 1400 διανυκτερεύσεις στον τόπο μας φθάνοντας ο αριθμός αυτός το 2001 σε 425.000 όταν πλέον το ένα μετά το άλλο τα καταδυτικά κέντρα άρχισαν να κάνουν την εμφάνιση τους στο νησί.

Βάσει στοιχείων ,σε ολόκληρη την Ευρώπη ,ο αριθμός των δυτών φθάνει τα 3.500.000 άτομα τα οποίοι συνδυάζουν το αγαπημένο του χόμπι με οικογενειακές διακοπές κάθε χρόνο επιλέγοντας σε ποσοστό 70% προορισμούς στη Μεσόγειο.

Είναι άξιο αναφοράς το γεγονός πως ετησίως στην Κρήτη πάνω από [10.000](#) άτομα, [αλλοδαποί](#) επισκέπτες της, δοκιμάζουν για πρώτη φορά τις καταδύσεις μεγάλο μέρος των οποίων στη συνέχεια εκπαιδεύεται και προστίθεται στη μεγάλη οικογένεια των δυτών ενώ [1500 Κρητικοί](#) ενδίδουν στον πειρασμό για μια πρώτη κατάδυση στα πεντακάθαρα νερά του τόπου τους.

Η Κρήτη τονίζει ο κ Γεωργαντάς θα μπορούσε να συγκεντρώσει ένα τεράστιο κομμάτι αυτών των [3.500.000](#) ανθρώπων εάν φυσικά ο καταδυτικός τουρισμός δεν στηρίζονταν μόνο στην ιδιωτική πρωτοβουλία αλλά και στη βοήθεια της πολιτείας.

Το νησί μας , διευκρίνισε ο ίδιος, μπορεί να μην έχει τα κοράλλια της Αιγύπτου αλλά έχει ένα υπέροχο καθαρό βυθό, πολύ καλό κλίμα και είναι ιδανικός τόπος για οικογενειακές διακοπές .

Αν και οι νόμοι βέβαια βοηθούσαν τα πράγματα θα ήταν πολύ καλύτερα. Η ισχύουσα νομοθεσία σήμερα δίνει

στην Αρχαιολογική Υπηρεσία τη δυνατότητα να δεσμεύει κάθε σπιθαμή της θάλασσας και να επιτρέπει τις καταδύσεις μόνο σε συγκεκριμένα και περιορισμένα σε έκταση και αριθμό σημεία.

Η κατάσταση αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά με το νέο νομοσχέδιο που βρίσκεται σε στάδιο προετοιμασίας και θα υποχρεώνει την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων να υποδεικνύει ποιο κομμάτι της θάλασσας και του βυθού της είναι αρχαιολογικός χώρος αφήνοντας το υπόλοιπο ελεύθερο για τους λάτρεις του υγρού στοιχείου και της ζωής που κρύβει μέσα του.

Οι Λιμενικές Αρχές της Κρήτης, όπως ανέφερε ο κ. Γεωργαντάς, βοηθούν σημαντικά τον καταδυτικό τουρισμό αλλά χρειάζεται γενικότερα στήριξη από όλες τις υπηρεσίες τις εμπλεκόμενες με τον τουρισμό και την οικονομική κάλυψη του για να μπορέσει να αναπτυχθεί πάνω από το σημείο όπου βρίσκεται σήμερα.

Είναι ίσως, κατά τα λεγόμενα του ίδιου, η μοναδική μορφή τουρισμού που όταν στους υπόλοιπους κλάδους καταγράφονται μειώσεις μένει αλώβητος και παρουσιάζει αλματώδη ανάπτυξη αφού οι δύτες είναι μανιώδεις σε αυτό που κάνουν και δεν το εγκαταλείπουν εύκολα.

Μέσω [internet](#) αλλά και από τη συμμετοχή ιδιοκτητών καταδυτικών κέντρων σε μεγάλες εκθέσεις του εξωτερικού η Κρήτη γίνεται διαρκώς όλο και πιο δημοφιλής προορισμός φθάνοντας σε σημείο να υπογράφονται πλέον απευθείας συμβόλαια με [tour operators](#) για την φιλοξενία δυτών στο νησί μας.

Μάλιστα τις υποδομές των καταδυτικών κέντρων της Κρήτης θα ζήλευαν πολλές άλλες περιοχές σε ολόκληρο τον κόσμο γεγονός που δεν έχει περάσει απαρατήρητο από σημαντικούς καταδυτικούς οργανισμούς που το εκθειάζουν μαζί φυσικά με την ασφάλεια που προσφέρουν.

Στο [Νομό Ηρακλείου](#) έχει αναπτυχθεί ο καταδυτικός τουρισμός με επίκεντρο τη [Χερσόνησο](#), την [Αγία Πελαγία](#) και το [Μπαλι](#)

ενώ πολύ καλύτερη θα ήταν η εικόνα εάν επιτρέπονταν οι καταδύσεις αναψυχής στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή της [Ντίας](#). Στο [Νομό Λασιθίου](#) ιδιαίτερη ανάπτυξη παρουσιάζει ο καταδυτικός τουρισμός στην περιοχή του κόλπου της [Ελούντας](#). Στο Ρέθυμνο καταδυτικά κέντρα λειτουργούν νότια προς τον [Πλακιά](#) ενώ πέντε τέτοια κέντρα υπάρχουν στο [Νομό Χανίων](#).

Ο τουρισμός που συνήθως προσελκύουν τα καταδυτικά κέντρα είναι υψηλού οικονομικού επιπέδου γιατί δεν πρόκειται για την φθηνότερη ενασχόληση αν και στην χώρα μας σίγουρα είναι αρκετά χαμηλότερο το κόστος σε σχέση με άλλα κράτη.

Μέσα στα σχέδια του Παγκρήτιου Συνδέσμου Καταδυτικού Τουρισμού συγκαταλέγεται η δημιουργία υποδομών για τη λειτουργία θαλάσσιων πάρκων στο νησί που θα περιλαμβάνουν τεχνητούς υφάλους με ναυάγια και εμπλουτισμό του θαλάσσιου βασιλείου τα οποία και θα αποτελέσουν πόλο έλξης για καταδύσεις.

Μάλιστα έχει ζητηθεί αρκετές φορές ο «[Άγιος Ραφαήλ](#)» το πλοίο φάντασμα που έχει εγκαταλειφθεί κοντά στο φρούριο [Κούλε](#) στο [Ηράκλειο](#) να απομακρυνθεί από εκεί και να βυθιστεί ανοικτά της Χερσονήσου για να αποτελέσει σημείο κατάδυσης, πράγμα που δυστυχώς κολλάει στη γραφειοκρατία παρά την θετική αντιμετώπιση που έχει από το Κεντρικό Λιμεναρχείο.

"ΕΛΑΤΕ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ"

Στην Κρήτη απολαμβάνουν όλοι τις διακοπές τους, και η μαμά που δεν κάνει κατάδυση και τα παιδιά που θέλουν παιχνίδια και όλοι μαζί μπορούν να κάνουν χιλιάδες άλλα ενδιαφέροντα πράγματα σε αντίθεση με τους παραδοσιακούς καταδυτικούς προορισμούς που εκτός από κατάδυση δεν μπορείς να κάνεις τίποτα άλλο. "Αυτό ακριβώς είναι το πλεονέκτημα της Κρήτης και έτσι μπορούμε ν' ανταγωνιστούμε τους παραδοσιακούς προορισμούς με την υποθαλάσσια ομορφιά των κοραλλιογενών υφάλων", επισημαίνει ο κ. Γεωργαντάς.

Παρά το γεγονός ότι ο ιδιωτικός τομέας έχει κάνει βήματα ανάπτυξης στον καταδυτικό τουρισμό, στον κρατικό φορέα η λέξη αυτή είναι άγνωστη. Κι ενώ αποτελεί μια κατ' εξοχήν εναλλακτική μορφή τουρισμού, δεν έχει ενταχθεί σε κανένα πρόγραμμα τέτοιας μορφής, γεγονός που δημιουργεί τεράστια προβλήματα στους ανθρώπους που ασχολούνται επαγγελματικά με την κατάδυση. Και είναι οι ίδιοι άνθρωποι που αυτήν την εναλλακτική μορφή τουρισμού, με ίδια πρωτοβουλία την έχουν κάνει πασίγνωστη σε ολόκληρη την Ευρώπη. "Όλα τα sites των σχολών της Κρήτης, κάθε χρόνο γεμίζουν με ερωτήσεις κυρίως Γερμανών, Εγγλέζων και Γάλλων, οι οποίοι έρχονται μαζικότερα στο νησί με μοναδικό σκοπό την κατάδυση. Δηλαδή αν δεν υπήρχαν οι καταδυτικές υπηρεσίες στο νησί, δε θα ερχόντουσαν στην Κρήτη", λέει ο κ. Γεωργαντάς.

Υπολογίζεται ότι το 2000 έγιναν στη Χερσόνησο 30.000 διανυκτερεύσεις, στο νομό Ηρακλείου το σύνολο των διανυκτερεύσεων ανεβαίνει στις 70.000-75.000 και σε παγκρήτιο επίπεδο, γύρω στις 220.000-250.000. "Λαμβάνοντας μάλιστα υπόψιν ότι ο εναλλακτικός τουρισμός αποτελεί στόχο του κράτους στην προσπάθεια προσέλκυσης υψηλής εισοδηματικής τάξεως τουριστών, πιστεύουμε ότι αθόρυβα, χωρίς τυμπανοκρουσίες και διθυραμβισμούς και το σημαντικότερο χωρίς δραχμή από τον κρατικό προϋπολογισμό, φέραμε ένα αποτέλεσμα στον τουρισμό της Κρήτης καθόλου ευκαταφρόνητο.

Εχοντας πλέον συνειδητοποιήσει το μέγεθος των ευθυνών μας απέναντι στους πελάτες μας σκεφθήκαμε ότι είναι υποχρέωση μας να διαφυλάξουμε ό,τι μέχρι στιγμής πετύχαμε και να αναπτύξουμε ακόμη περισσότερο τον κλάδο αποφεύγοντας τα λάθη και τις προχειρότητες τα οποία έχουμε συναντήσει άλλους κλάδους του τουρισμού", τονίζει ο κ. Γεωργαντάς.

ΑΠΩΝ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Ο καταδυτικός τουρισμός δίνει λύση και απάντηση στο επίμαχο ερώτημα "Πώς μπορούμε να προσελκύσουμε υψηλής εισοδηματικής τάξης τουρίστες". Είναι ένα καίριο ερώτημα που απασχολεί όλους τους

εμπλεκόμενους φορείς σε μια εποχή που η ποιοτική υποβάθμιση και η δυσφήμιση από τον ξένο Τύπο είναι καθημερινό φαινόμενο.

"Όλοι οι τουριστικοί φορείς που θέλουν να κάνουν κάτι, πάνε πρώτα στο κράτος και ζητάνε χρήματα προκειμένου να υλοποιήσουν το ο,τιδήποτε. Εμείς είμαστε ακριβώς το αντίθετο.

Εμείς υπάρχουμε. Οι μονάδες υπάρχουν, οι διανυκτερεύσεις υπάρχουν και αυτό που ζητάμε είναι να μας δώσουν μέρη που να μπορούμε να βουτάμε ελεύθερα και κάποιος να ασχοληθεί μαζί μας σοβαρά. Πάμε από το [Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας](#) στο [Υπουργείο Πολιτισμού](#) και από το Υπ. Πολιτισμού στο [Υπουργείο Ανάπτυξης](#) και από εκεί στο [Υπουργείο Μεταφορών](#). Η βοήθεια που χρειαζόμαστε είναι σε επίπεδο διαφήμισης και σε επίπεδο απελευθέρωσης περιοχών. Δεν μπορεί να λέμε ότι επειδή στα βουνά, ενδέχεται να υπάρχουν αρχαία, απαγορεύεται να περπατάμε και το ίδιο συμβαίνει και στο βυθό. Εάν κάποιος αφήσει ένα άγαλμα στην πλατεία Ελευθερίας, όσο και αν αξίζει το άγαλμα αυτό, δύσκολα θα τολμήσει κανείς να το πάρει, είναι άλλωστε ένας τόπος που περνάνε χιλιάδες άτομα την ημέρα.

Αν όμως το αφήσουμε σ' έναν αγρό, τότε σίγουρα κάποιος θα το πάρει. Ετσι γίνεται και στο βυθό. Οι αρχαιοκάπηλοι δρουν ανενόχλητοι αφού γνωρίζουν ότι δύσκολα θα "πέσουν" πάνω σε άλλο άτομο", τονίζει ο κ. Γεωργαντάς. Όπως επισημαίνει μάλιστα ο πρόεδρος του Παγκρήτιου Συνδέσμου επαγγελματιών αυτόνομης κατάδυσης και καταδυτικού τουρισμού οι προϋποθέσεις λειτουργίας των σχολών είναι αυστηρότατες. Μια σχολή ή ένα καταδυτικό κέντρο είναι σοβαρές οικονομικές μονάδες αφού απαιτείται μια επένδυση τουλάχιστον **120.000 €**. Οι έλεγχοι του λιμεναρχείου στις σχολές είναι συχνότατοι και αυστηρότατοι ενώ ανα 2 χρόνια ελέγχους πραγματοποιούν και επιθεωρητές του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.

ΚΑΤΑΔΥΣΗ: ΕΝΑ ΧΟΜΠΥ ΓΙΑ ΠΟΛΛΟΥΣ ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Το Ηράκλειο ήταν μια από τις πρώτες πόλεις στην Ελλάδα που οι κάτοικοι της ενδιαφέρθηκαν για την κατάδυση. Το **1982** ο ναυτικός όμιλος Ηρακλείου για πρώτη φορά έκανε σχολή δυτών ενός αστέρος και η προσέλευση των Ηρακλειωτών κρίθηκε τόσο ικανοποιητική που το

"εγχείρημα" συνεχίστηκε και τα επόμενα χρόνια. Αρχικά όμως, εκπαιδευτές δεν υπήρχαν και έτσι, προσκαλούσαν εκπαιδευτές από την Αθήνα προκειμένου να μυήσουν τους ενδιαφερόμενους στο "μαγικό κόσμο" του βυθού. Το Ηράκλειο αυτή τη στιγμή διαθέτει αρκετά πτυχία αυτοδυτών, ίσως να ξεπερνούν και τα **700**.

Ως χόμπυ, ανήκει στην κατηγορία των "μεσαίων" από άποψη ακρίβειας ενώ δεν χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα επικίνδυνο, αν τηρούνται οι κανόνες ασφαλείας. *"Αν παραβούμε τους κανόνες ασφαλείας είναι επικίνδυνο. Τότε όμως είναι επικίνδυνη και η οδήγηση"* λέει χαρακτηριστικά ο κ. Γεωργαντάς.

Ο υποβρύχιος κόσμος είναι ένας κόσμος σιωπηλός, ζωντανός, έγχρωμος και απόλυτα γαλήνιος. Ένας κόσμος που σε μαγεύει αλλά κυρίως σε γαληνεύει προσφέροντας μια απόδραση από τη ρουτίνα της καθημερινότητας. Ένας κόσμος που τουλάχιστον φέτος το καλοκαίρι δε θα πρέπει να χάσουμε την ευκαιρία να επισκεφθούμε.

Η Ελληνική πραγματικότητα μέσα απ' τα μάτια του αυτόνομου καταδύτη...

Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η προηγούμενη τουριστική περίοδος ήταν η χειρότερη χρονιά για τον τουρισμό της χώρας μας και εύχομαι οι μέρες που θα ακολουθήσουν να αλλάξουν τα δεδομένα, αν και η αλλαγή τούτη, για τους περισσότερους που ασχολούνται με τον τουρισμό, δεν θεωρείται και τόσο πιθανή πλέον.

Είναι προφανές ότι η τρομολαγνεία που έχουν διαδώσει και επιβάλλει παγκοσμίως οι Αμερικανοί, έχει επηρεάσει, κατά κύριο λόγο, την τουριστική κίνηση της χώρας μας. Και είναι φυσικό να συμβεί αυτό όταν τα τηλεοπτικά δίκτυα στέλνουν σε όλο τον πλανήτη εικόνες πολέμου, με πάνοπλους Ράμπο να επιχειρούν εναντίον φανταστικών

τρομοκρατών και συστοιχίες πυραύλων Patriot. Σημαντική είναι και η συμβολή των παγκόσμιων Tour Operators που στο κυνήγι των «μεγάλων» συμφερόντων έχουν υποσκελίσει σε εξίσου σημαντικό βαθμό και την μερίδα της αγοράς από την Ελλάδα.

Όμως, πέρα από τις συγκυρίες που διαμόρφωσαν τη σημερινή κατάσταση, η νέα πολιτική ηγεσία του τόπου μας οφείλει να σκύψει με σοβαρότητα και υπευθυνότητα στο πρόβλημα «Ελληνικός Τουρισμός» και να τολμήσει βαθιές τομές και ριζικές αλλαγές στην τουριστική πολιτική της χώρας, πριν να είναι πολύ αργά. Γιατί το μεγαλύτερο κομμάτι της ευθύνης για την δυσοίωνα παρούσα κατάσταση, το είχε και συνεχίζει να το έχει η πολιτική ηγεσία για τις διαχρονικές της επιλογές, εις βάρος του Έλληνα επιχειρηματία και - κατ' επέκταση αυτού- της Ελληνικής αγοράς.

Θα πρέπει να καταλάβουμε, επιτέλους, ότι η εποχή του *Συρτάκι Dance* και του *Μουσακά* έχει περάσει ανεπιστρεπτί και ότι ο ελληνικός τουρισμός πρέπει να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα που έχουν διαμορφωθεί στη διεθνή αγορά, αν θέλει να επιβιώσει μέσα στο περιβάλλον που διαμορφώνει ο ανταγωνισμός των άλλων χωρών της Μεσογείου, στον οποίο προστίθενται πλέον και οι υπό ένταξη χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με πρώτη την Κροατία. Θα πρέπει να καταλάβουμε, επιτέλους, ότι η Ελλάδα δεν είναι το κέντρο της γης, όπως φιλάρεσκα μάς αρέσει να πιστεύουμε, αλλά και να πιστέψουμε ότι μπορούμε, αν θέλουμε, να την

κάνουμε το κέντρο της Μεσογείου. Κι αυτό επειδή η χώρα μας πληροί όλες τις προϋποθέσεις για να παίξει αυτό το ρόλο, με τα χιλιάδες χιλιόμετρα ακτογραμμής, τα χιλιάδες νησιά και τις βραχονησίδες -που συνθέτουν το μοναδικό αρχιπέλαγος της Μεσογείου- και μια πανέμορφη ηπειρωτική χώρα.

Και όλα αυτά, καθαγιασμένα από τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, που εξακολουθεί να φωτίζει και να διαποτίζει με το πνεύμα του τον σύγχρονο κόσμο. Μία ανεκτίμητη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά, την οποία δείχνουμε ανίκανοι να αξιοποιήσουμε προς όφελος της χώρας μας και της εθνικής οικονομίας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περίπτωση του καταδυτικού τουρισμού. Μιας ιδιαίτερα προσοδοφόρου και ήπιας για το περιβάλλον ειδικής μορφής τουρισμού, την οποία δεν έχει προσπαθήσει καν ν' αναπτύξει η χώρα μας. Μία χώρα με το μοναδικό αρχιπέλαγος της Μεσογείου, όπως λέγαμε παραπάνω.

Για όσους δεν γνωρίζουν καλά τα πράγματα, θα πρέπει να αναφέρουμε εδώ ότι οι χώρες που βρέχονται από την [Ερυθρά Θάλασσα](#) ([Αίγυπτος](#), [Ισραήλ](#), [Ιορδανία](#) και πρόσφατα το [Σουδάν](#)) έχουν αναπτύξει σε τέτοιο βαθμό τον καταδυτικό τουρισμό, αξιοποιώντας την τροπική ομορφιά των βυθών της Ερυθράς, ώστε αυτή να θεωρείται σήμερα [η Μέκκα των αυτοδυτών](#) όλου του κόσμου, στην οποία οφείλει να καταδυθεί -έστω και για μία φορά στη ζωή του- κάθε αυτοδύτης.

Στη Μεσόγειο, ο καταδυτικός τουρισμός αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς από όλες τις χώρες που βρέχονται από αυτήν και ιδιαίτερα από τη γειτονική Τουρκία, η οποία αξιοποιεί και προβάλλει αυτή την ειδική μορφή τουρισμού, που είναι ιδιαίτερα προσοδοφόρος, αφού ασκείται από [τουρίστες υψηλών εισοδημάτων](#), οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να διαθέσουν

σημαντικά ποσά για τις καταδυτικές διακοπές τους.

Ένα ακόμα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η [Κύπρος](#), όπου ο καταδυτικός τουρισμός παίζει πλέον ένα σημαντικότερο ρόλο στην τουριστική ανάπτυξη της μεγαλονήσου.

Και τι γίνεται στη δική μας χώρα; Εδώ, το κράτος, όχι μόνο δεν υποστηρίζει την ανάπτυξη του καταδυτικού τουρισμού, αλλά έχει κηρύξει ένα «ανηλεή πόλεμο» σε όσους ασχολούνται επαγγελματικά ή ερασιτεχνικά με την κατάδυση! Εδώ, τα συναρμόδια υπουργεία [ΥΠΠΟ](#) (Υπουργείο Πολιτισμού) και [ΥΕΝ](#) (Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας) - το υπουργείο Τουρισμού βρίσκεται ακόμα «στα πρώτα του βήματα» - με πρόσχημα την [προστασία των εναλίων αρχαιοτήτων](#) έχουν εξαπολύσει ένα κυνήγι μαγισσών που έχει δυσφημήσει τη χώρα διεθνώς και κρατάει σε νηπιακό επίπεδο τον καταδυτικό τουρισμό. Αξίζει να σημειώσουμε εδώ ότι όσα έχουμε πετύχει στον τομέα αυτό οφείλονται στις προσπάθειες των ιδιοκτητών καταδυτικών κέντρων, οι οποίοι μέσα από τεράστιες δυσκολίες που προβάλλει το ίδιο το κράτος, έχουν καταφέρει να αναπτύξουν σε κάποιο βαθμό τον καταδυτικό τουρισμό.

Από την πλευρά του, το [ΥΠΠΟ](#) επιβάλλει επί δεκαετίες μια παράνομη απαγόρευση των καταδύσεων την οποία προσπαθεί ακόμα και σήμερα να συντηρήσει, με νομικίστικα τεχνάσματα που δείχνουν αφ' ενός ότι το κράτος αδιαφορεί για τον πολίτη και τις επιλογές ή επιθυμίες του και αφ' ετέρου αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο νομοθετεί η ελληνική πολιτεία.

Τρεις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας και αρκετές αναφορές του Συνήγορου του Πολίτη, έχουν αφήσει παντελώς αδιάφορους τους, κατά καιρούς, υπουργούς Πολιτισμού, οι οποίοι αντί να αναζητήσουν λύση στο πρόβλημα, ανέθεσαν στους νομικούς του υπουργείου την αποστολή να βρουν τρόπους για να συνεχιστεί το υπάρχον καθεστώς που έχουν επιβάλλει μέσω της [Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων](#).

Αποκορύφωμα της προσπάθειας αυτής είναι και το [άρθρο 15 του αρχαιολογικού νόμου](#) το οποίο, μετά από σειρά παρεμβάσεων καθώς και τους χειρισμούς της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων, βρίθκει ασαφειών τις οποίες μπορεί ο καθένας να ερμηνεύει όπως αυτός θέλει κάθε φορά και, να επιβάλλει απαγορεύσεις ως δικτάτωρ και κυρίαρχος των θαλασσών. Είναι χαρακτηριστικό ότι μετά την κοινή υπουργική απόφαση [ΥΠΠΟ](#) και [ΥΕΝ](#), που υπέγραψαν ο κ. Βενιζέλος και Πασχαλίδης, για να καταδυθεί κάποιος σήμερα πρέπει να εξασφαλίσει άδεια από τον ίδιο τον υπουργό Πολιτισμού! Κι αυτό, γιατί ενώ το άρθρο 15 αναφέρεται σαφώς στους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους -και έτσι στέκει λογικά η άδεια από τον υπουργό για κατάδυση σε αρχαιολογικό χώρο- η σύμβουλος του κ. Βενιζέλου κ. Δελαπόρτα έκρινε ότι πρέπει να εφαρμοστούν οι περιορισμοί που αφορούν τους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους σε όλη την επικράτεια.

Έχοντας ο ίδιος μιλήσει με αρχαιολόγους της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων βρίσκομαι σε θέση να γνωρίζω καλά ότι με αυτήν την πολιτική δεν συμφωνούν όλοι οι αρχαιολόγοι της υπηρεσίας αυτής, όπως δεν συμφωνούν με το γεγονός ότι η υπόθεση έχει εξελιχθεί σε ένα προσωπικό πόλεμο εναντίον των ελλήνων αυτοδυτών. Παρ' αυτά, οι απόψεις των λίγων έχουν επιβληθεί, και αυτό το έχουν νιώσει με το χειρότερο τρόπο οι έλληνες πολίτες που διώκονται όλα αυτά τα χρόνια επειδή κάποιος με πρόσχημα την προστασία των εναλίων αρχαιοτήτων έχουν επιβάλλει μία απαράδεκτη και παράνομη απαγόρευση.

Σε πρόσφατη ομιλία του, ο [Πρωθυπουργός](#) και [Υπουργός Πολιτισμού](#) κ. [Κώστας Καραμανλής](#) μίλησε για τη δημιουργία [ενός κράτους το οποίο θα υπηρετεί τον έλληνα πολίτη](#), και ίσως είναι μια καλή ευκαιρία να αρχίσει από το ίδιο το [Υπουργείο Πολιτισμού](#) το οποίο κάνει πρωταθλητισμό στις αυθαιρεσίες και την κατάχρηση εξουσίας.

Ας δούμε όμως και την πολιτική που ασκεί μέχρι σήμερα το [ΥΕΝ](#), το συναρμόδιο υπουργείο που εμπλέκεται και νομοθετεί για τις υποβρύχιες δραστηριότητες. Το [ΥΕΝ](#) ήταν όλα αυτά τα χρόνια ο συνεργός του [ΥΠΠΟ](#) στους διωγμούς των ελλήνων αυτοδυτών και σαν εκτελεστικό όργανο της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων έκανε τη βρώμικη δουλειά, επιβάλλοντας παρανόμως πρόστιμα και ποινές, ταλαιπωρώντας έλληνες πολίτες, αν και γνώριζε πολύ καλά ότι η «[απαγόρευση](#)» των καταδύσεων ήταν [παράνομη](#) και [ανύπαρκτη](#).

Παράλληλα, αφού είχε τη δυνατότητα να νομοθετήσει για τις υποβρύχιες δραστηριότητες, εξέδωσε πολλές υπουργικές αποφάσεις, δημιουργώντας ένα [θολό νομικό τοπίο](#), το οποίο όχι μόνο δεν συνέβαλε στην ανάπτυξη του καταδυτικού τουρισμού, αλλά επέτρεπε αυθαιρεσίες και διακρίσεις μεταξύ των επαγγελματιών εκπαιδευτών, με αποτέλεσμα να

δημιουργηθεί μία βιομηχανία ενοικίασης πτυχίων σε όσους εκπαιδευτές δεν μπορούσαν να εξασφαλίσουν άδεια λειτουργίας των καταδυτικών κέντρων τους. Παράλληλα, ασκώντας μια στυγνή αρπακτική πολιτική, έχωσε το χέρι του βαθιά στις τσέπες των ιδιοκτητών σχολών και καταδυτικών κέντρων, αναγκάζοντάς τους να πληρώνουν κάθε χρόνο υπέρογκα ποσά για να ανανεώνουν τις άδειες λειτουργίας που τους είχε εκδώσει, καθιστώντας έλληνες πολίτες φόρου υποτελείς του υπουργείου!

Βλέπουμε, δηλαδή, το υπουργείο που εξαγγέλει την ανάπτυξη του καταδυτικού τουρισμού της χώρας, αντί να αναζητήσει τρόπους που θα ενισχύσουν οικονομικά τους εκπαιδευτές να δημιουργήσουν νέες επιχειρήσεις και θέσεις εργασίας, να τους επιβάλλει χαράτσι με τη μορφή ανανέωσης της άδειας, κάτι που δεν ισχύει για κανένα άλλο επάγγελμα.

Εδώ και αρκετό καιρό το **YEN** έχει προαναγγείλει την έκδοση **νέου νομοσχεδίου** για τις υποβρύχιες δραστηριότητες, το οποίο έχει αρχίσει και προωθείται μετά τη λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων. Ο **Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας κ. Μ. Κεφαλογιάννης** - ο οποίος είναι και ο ίδιος αυτοδύτης - και οι σύμβουλοί του θα πρέπει να διαμορφώσουν ένα απλό νομοσχέδιο το οποίο θα αποκλείει τις διακρίσεις, ώστε να δοθεί η ευκαιρία σε όλους τους έλληνες εκπαιδευτές να ασκήσουν απρόσκοπτα το επάγγελμά τους και ο ελληνικός καταδυτικός τουρισμός να αναπτυχθεί από τους Έλληνες εκπαιδευτές, ώστε να έρθει τουριστικό συνάλλαγμα στη χώρα μας. Παράλληλα όμως, οφείλει και να προφυλάξει την πιθανή εγκατάλειψη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς από τις εξίσου πιθανές συνέπειες της εφαρμογής του.

Τα τουριστικά πακέτα που κλείνουν τα ξένα καταδυτικά κέντρα που λειτουργούν στη χώρα μας - και είναι αρκετά ήδη - πληρώνονται στο εξωτερικό, στερώντας σημαντικά ποσά από τη χώρα μας. Είναι σαφές ότι μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορούν να μπου περιορισμοί στη λειτουργία ξένων καταδυτικών κέντρων. Είναι όμως παράλογο, την ίδια χρονική στιγμή, να βάζουμε περιορισμούς στους έλληνες εκπαιδευτές και να τους εμποδίζουμε να ασκήσουν το επάγγελμά τους στη χώρα μας!

Αντιμετώπιση – Λύσεις

Επειδή όμως δεν είναι δίκαιο να ασκούμε κριτική δίχως να παρουσιάζουμε συγχρόνως και κάποιες προτάσεις, αν με ρωτούσε κάποιος, θα του έλεγα ότι για να λυθεί το πρόβλημα **πρέπει να καθοριστούν** από την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων **οι ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι** και να απαγορευτεί η κατάδυση σ' αυτούς - αυτό έχουν εφαρμόσει με επιτυχία και άλλες χώρες - ενώ παράλληλα πρέπει να ξεκινήσει ένα πρόγραμμα ενημέρωσης και επιμόρφωσης των ελλήνων αυτοδυτών ώστε να γνωρίζουν τι πρέπει να κάνουν αν εντοπίσουν ενάλιες αρχαιότητες κατά τη διάρκεια των καταδύσεών τους ή αν διαπιστώσουν ότι κάποιοι έχουν επιδοθεί στη σύληση αρχαίων ναυαγίων.

Επείκειται όμως και το μείζονος σημασίας θέμα της προστασίας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Δεν μπορώ να αγνοήσω την ευθύνη μου ως Έλληνας να παραδώσω στις επερχόμενες γεννεές άθικτο - στο βαθμό του δυνατού - τον πολιτιστικό μας πλούτο.

Δυστυχώς όμως αυτή η προστασία, με την υπάρχουσα αντιμετώπιση από την πολιτεία, καθίσταται ανεπαρκής. Για να μην κάνω χρήση όρων όπως...ανύπαρκτη. Εδώ είναι και το σημείο που μπορώ να εξηγήσω τη στάση της Εφορίας Εναλίων Αρχαιοτήτων, όχι όμως και να την δικαιολογήσω. Το επιχείρημα είναι πως με την γνωστοποίηση των υπό προστασία περιοχών, ανοίγουμε τον δρόμο στους επίδοξους αρχαιοκάπηλους. Η λύση στο πρόβλημα δεν είναι το στρατιωτικό καθεστώς της γειτονικής μας χώρας Τουρκίας, που μέσω της δικτατορικής απαγόρευσης καθορίζει και οριοθετεί τα μέσα δράσης του νόμου. Αντίθετα είναι θέμα γενικότερης παιδείας. Παιδείας που μετά λύπης μου διαπιστώνω ότι εκλείπει από τον σύγχρονο Έλληνα, ο οποίος, με τη σειρά του, αγνοεί και αδιαφορεί για πολιτιστικά προβλήματα του τόπου του. Υποχρέωση, συνεπώς, της πολιτείας είναι να σκύψει στο πλευρό του πολίτη της και να τον εφοδιάσει με τις απαραίτητες γνώσεις και το ανάλογο συναίσθημα κοινωνικής ευαισθησίας και ευσυνειδησίας σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς και πολιτισμού γενικότερα, ώστε να τον καθιστήσει υπεύθυνο για την προστασία του πολιτιστικού του πλούτου.

Οι έλληνες αυτοδύτες είναι ένα ανθρώπινο δυναμικό το οποίο θα έπρεπε να έχει αξιοποιηθεί ήδη από την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων, ακόμα και για την εθελοντική φύλαξη των ενάλιων αρχαιολογικών χώρων, και όχι να στιγματίζονται κάθε τόσο ως εν δυνάμει αρχαιοκάπηλοι.

Είναι σημαντικό λοιπόν να ψηφιστεί από τη Βουλή ένας νόμος που θα ξεχωρίζει για τη σαφήνεια και την απλότητά του, επειδή μέχρι και αυτή τη στιγμή, τα υπουργεία και οι εκάστοτε κυβερνήσεις γενικότερα, μάς έχουν συνηθίσει στην έκδοση νόμων με χιλιάδες παραθυράκια, επιτροπές και παραεπιτροπές, που φτιάχνονται για να δημιουργήσουν το θολό νομοθετικό πλαίσιο που αναφέραμε παραπάνω, το οποίο ευνοεί νοσηρές καταστάσεις που λειτουργούν σαν τροχοπέδη στην ανάπτυξη της χώρας. Με τα νομοθετήματα αυτά είναι σαν να προσπαθούμε να ανακαλύψουμε τον **τροχό** την εποχή της **Formula 1**.

Η κατάδυση λειτουργεί πολύ καλά σε παγκόσμιο επίπεδο όσον αφορά τα οικονομικά ωφέλη και δεν έχουμε παρά να δούμε τι γίνεται στον υπόλοιπο κόσμο, ενώ σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν δημιουργηθεί ήδη τα πρότυπα για τις καταδυτικές δραστηριότητες, πρότυπα τα οποία ούτως ή άλλως θα πρέπει να ακολουθήσουμε κάποια στιγμή.

Το βασικότερο όμως ζήτημα, κατά την ταπεινή μου άποψη, είναι ο αρμονικός συνδυασμός στην επίτευξη της απελευθέρωσης αρκετών περιοχών με την ταυτόχρονη προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Δεν επιλέγω να πάρω τη κατεύθυνση αυτή για να μην συγκρουσθώ με καμία εκ των δύο πλευρών στο ζήτημα. Αλλά και ούτε για να διατυπώσω μία ουτοπική απάντηση, όπως είθις στις πτυχιακές εργασίες. Αντίθετα η απάντησή μου είναι πολύ απλή. Στη ζωή ετούτη, διδάκθηκα ότι η πολυφωνία είναι η αρχή της ισορροπίας, και επειδή οι περισσότεροι από εμάς συμφωνούμε ότι το δημοκρατικό πολίτευμα μας εκφράζει καλύτερα,

τότε οφείλουμε να προσπαθούμε να δίνουμε λύσεις που να ικανοποιούν όσο το δυνατόν περισσότερες επιθυμίες.

Στη προκειμένη περίπτωση δεν έχουμε να κάνουμε με «καπρίτσιο» που «πρέπει» να ικανοποιηθεί και, αλίμονο σε εκείνον που διατηρεί την εσφαλμένη αυτή εντύπωση. Η φύση του ζητήματος είναι σοβαρότατη όπως και οι συνέπειες από την ανεύθυνη και πρόχειρη αντιμετώπιση της προσπάθειας διατήρησης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Ζωντανό παράδειγμα αυτού που θέλω να πω αποτελεί η Γαλλία. Η μεγάλη αυτή χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την επιλογή της να προχωρήσει στην άκριτη απελευθέρωση των περιοχών προς κατάδυση, εκείνο που επίτευξε είναι η απώλεια του μεγαλύτερου τμήματος της ενάλιας πολιτιστικής της κληρονομιάς. Για μην αναφερθώ στην δεύτερη πατρίδα του κάθε Έλληνα, την Κύπρο. Δεν νομίζω ότι θα είναι όμορφο ή έστω αρεστό σε κανένα πραγματικό Έλληνα ή και φιλέλληνα, η αντιγραφή της εικόνας αυτής να γίνει και απ' τη δική μας χώρα που χρονολογικά προηγείται της συντριπτικής πλειοψηφίας των υπόλοιπων χωρών του σημερινού γεωγραφικού χάρτη.

Ούτε πρέπει να παρασύρεται κανείς σε ευφάνταστα σχόλια προβολής ζωντανών παραδειγμάτων για άλλες χώρες που συνδυάζουν «το τερπνό μετά του ωφελίμου» δίνοντας κατάδυση και πολιτισμό την ίδια χρονική στιγμή. Την μοναδική γεωγραφική θέση της χώρας μας δεν είναι σε θέση να αμφισβητήσει κανείς. Το ίδιο ισχύει και για την τεράστια ιστορία που κρύβει αυτή, στα βάθη του βυθού της όμορφης μεσσογείου. Από 'κει και πέρα θα αφήσω εσάς να βγάλετε τα συμπεράσματα σας.

Στο επόμενο τμήμα της πτυχιακής ακολουθεί ένα πρόσφατο άρθρο εφημερίδας το οποίο έχω χρησιμοποιήσει αυτούσιο, για να δείξω την κίνηση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης προς την κατεύθυνση ανάπτυξης της αγοράς του καταδυτικού τουρισμού στη χώρα μας.

Η ΦΛΕΒΑ ΧΡΥΣΟΥ ΤΟΥ ΒΥΘΟΥ

Τεράστια ποσά χάνει η Ελλάδα σε μια εξελισσόμενη αγορά υψηλού
επιπέδου, εξαιτίας του καθεστώτος απαγόρευσης της κατάδυσης, που
ισχύει σε όλη τη χώρα

Τρελαίνονται να κάνουν καταδύσεις, αλλά το αποφεύγουν, μη τυχόν και βρεθούν μπροστά σε κάποιο αρχαιολογικό εύρημα! Και για να το πούμε πιο απλά, η Ελλάδα με τις δεκάδες χιλιάδες χιλιομέτρων ακτές απαγορεύει στους περίπου 120.000 αυτοδύτες που υπάρχουν στη χώρα να εξερευνήσουν το βυθό των θαλασσών, μη τυχόν και αρπάξουν κανένα αρχαίο!

Τι σημαίνει αυτό; Οτι ο καταδυτικός τουρισμός αποτελεί μια χρυσή φλέβα... εν υπνώσει για τον ΕΟΤ και κατ' επέκταση την ελληνική οικονομία. Την ίδια στιγμή ο ίδιος τουρισμός αναπτύσσεται ραγδαία σε ολόκληρο τον κόσμο. Σύμφωνα με μελέτες του υπουργείου Τουρισμού και του υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, ο Καραδυτικός τουρισμός είναι μια εξελισσόμενη αγορά υψηλού επιπέδου, η οποία σύμφωνα με τα στοιχεία του 2001 απευθύνεται σε 4,5 εκατομμύρια πιστοποιημένους Ευρωπαίους δύτες. Οπως δείχνουν τα στοιχεία, πάνω από ένα εκατομμύριο εξ αυτών ταξιδεύει κάθε χρόνο στο εξωτερικό, όπου κάνει κατά μέσο όρο τουλάχιστον 10 διανυκτερεύσεις ετησίως. Σήμερα ο αριθμός τους φθάνει περίπου τις 300.000, οπότε εύκολα μπορεί να καταλάβει κανείς τη μεγάλη χασούρα.

Βασικός ανασταλτικός παράγοντας στην ανάπτυξη αυτού του είδους θαλάσσιου τουρισμού είναι το καθεστώς απαγόρευσης της κατάδυσης που ισχύει σε όλη τη χώρα, εκτός από ελάχιστες και συγκεκριμένες περιοχές, τις οποίες έχει ορίσει η Εφορεία. Εναλίων Αρχαιοτήτων. Η ισχύουσα νομοθεσία περί ενάλιων αρχαιολογικών χώρων φαίνεται να αμφισβητείται επί της ουσίας. Με απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας και γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ο εκάστοτε υπουργός Πολιτισμού δεν έχει τη νομική εξουσιοδότηση να απαγορεύει ή και να επιτρέπει τις καταδύσεις γενικώς σε θαλάσσιες περιοχές, εκτός από εκείνες που έχουν κηρυχθεί αρχαιολογικοί χώροι.

«Τελευταία ακούμε ότι ο ΥΕΝ Μανώλης Κεφαλογιάννης, έχοντας ως στόχο την τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα των

υπηρεσιών και την ανάπτυξη νέων ευκαιριών στο χώρο του οικολογικού τουρισμού, προωθεί Σχέδιο Νόμου για τις καταδύσεις αναψυχής. Ελπίζουμε να είναι όπως το περιμένουμε, δηλαδή πλήρης απελευθέρωση της κατάδυσης και απαγόρευση μόνο στα μέρη που έχουν κριθεί αρχαιολογικοί χώροι ήδη διαφαίνεται ότι προς αυτή την οδό οδηγούμαστε» τόνισε στην "Espresso της Κυριακής", ο Γιώργος Καρελός, έμπειρος αυτοδύτης από την Πάτρα και μέλος ενός club για φίλους του καταδυτικού τουρισμού.

Η κύρια πηγή του «κακού» είναι ο φόβος για τα αρχαία

«Όμως με την απαγόρευση των καταδύσεων δεν προστατεύονται τα αρχαία. Το λιμεναρχείο δεν μπορεί να είναι παντού και αυτή τη στιγμή οποιοσδήποτε μπορεί να πάει με ένα κότσο και να βουτήξει όπου θέλει, χωρίς να τον δει κανείς, και να σηκώσει αρχαία. Εάν όμως ήταν ελεύθερη η κατάδυση, οι αρχαιοκάπηλοι δεν θα μπορούσαν να δράσουν ανενόχλητοι, αφού κάποιος θα τους έβλεπε και θα ανέφεραν την αρχαιοκαπηλία στο λιμεναρχείο» επισημαίνει ο Πέτρος Ορνιθόπουλος, diver master από τη Θεσσαλονίκη.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ένα παλιότερο περιστατικό που συνέβη στο υποθαλάσσιο σπήλαιο στο Ακρωτήρι των Χανίων. Στο σπήλαιο βρέθηκαν οστά ζώων που ρίχνουν φως στο προϊστορικό παρελθόν της Κρήτης.

Στην περιοχή, αν και τυπικά απαγορεύεται η κατάδυση, κάποιος έμπαιναν κρυφά και εμπορεύονταν ακόμα και σταλακτίτες και σταλαγμίτες. Κάποια στιγμή ένας υποβρύχιος κινηματογραφιστής αποφάσισε να το κινηματογραφήσει και να δώσει το φιλμ στα ΜΜΕ. Μετά τη δημοσίευση το «πήραν μυρωδιά» οι αρμόδιες υπηρεσίες. Βέβαια η κατάσταση έχει βελτιωθεί την τελευταία δεκαετία με τις αποδεδειγμένες περιοχές, στις οποίες προχώρησε η Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων έπειτα από πολύχρονες πιέσεις.

Υποθαλάσσιες διακοπές

Κάθε χρόνο το ενδιαφέρον των τουριστών να επισκεφθούν τη χώρα μας μεγαλώνει και ζητούν πληροφορίες για καταδύσεις στην Ελλάδα. Σε όλες τις μεσογειακές χώρες προσφέρονται πακέτα διακοπών σε πολύ συμφέρουσες τιμές, με τουριστικούς προορισμούς για κατάδυση. Όμως, αν και το ενδιαφέρον για καταδύσεις αυξάνεται συνεχώς, από το κράτος υπάρχει αρνητική αντιμετώπιση. Τα όποια μέτρα έως τώρα δεν φαίνεται να έχουν αποθαρρύνει τους αρχαιοκάπηλους. Από την πλευρά του υπουργείου Πολιτισμού τονίζουν ότι έχουν γίνει βήματα προόδου. Η λογική της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων είναι να γίνεται πρώτα αυτοψία και μετά να απελευθερώνονται ολόκληρες περιοχές και όχι μόνο τμήματα. Βέβαια οι αποδεδειγμένες δεν είναι μόνο θέμα Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων. Επεπα από κάθε χαρτογράφηση ακολουθεί εισήγηση στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, το οποίο και αποφαινεται. Υπάρχει όμως και το θέμα της αστυνόμευσης. Η ευθύνη «πηγαινο-έρχεται» μεταξύ Λιμενικού και Εφορείας. Και δεν είναι λίγες οι φορές που επειδή το Λιμενικό δεν προλαβαίνει να επιτηρεί όλες τις περιοχές, «τραβάει» μια απαγόρευση και.., όλα καλά.

Απαγορευμένη χώρα

«Η χώρα μας έχει χάσει τεράστια ποσά από την απαγόρευση των καταδύσεων. Σε συζητήσεις στο internet επικρατεί η άποψη ότι οι καταδύσεις στην Ελλάδα απαγορεύονται αυστηρά και οι χρήστες κατευθύνονται μεθοδευμένα σε γειτονικές χώρες. Οσο ισχύει αυτή η άποψη, η χώρα μας θα μένει συνέχεια πίσω στο κομμάτι του καταδυτικού τουρισμού, ενώ οι γειτονικές χώρες οργανώνονται όλο και περισσότερο με εξειδικευμένες μορφές καταδυτικού τουρισμού, όπως ναυαγιοκατάδυση, σπηλαιοκατάδυση σε αρχαιολογικούς χώρους κλπ., και με θαλάσσια πάρκα, με αποτέλεσμα ακόμα και όταν αποφασίσουμε να υποδεχθούμε τους δύτες τουρίστες, να είμαστε πάλι πίσω σε υποδομές» τονίζει ο Γιώργος Καρελάς και προσθέτει: «Η απελευθέρωση μπλοκάρεται συστηματικά, κυρίως από την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων και από κάποιους συλλόγους και προέδρους άσχετων οργανισμών, οι οποίοι εκφράζουν γελοίους ισχυρισμούς περί καταστροφής των κοραλλιών και τον κίνδυνο για τις θαλάσσιες αρχαιότητες».

Η δράση του YEN

Στο μεταξύ, με στόχο την τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα των υπηρεσιών και την ανάπτυξη νέων ευκαιριών στο χώρο του οικολογικού τουρισμού, ο υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας Μανώλης Κεφαλογιάννης, προωθεί νομοσχέδιο για τις καταδύσεις αναψυχής. Ο υπό ψήφιση νόμος επιχειρεί να βάλει τη χώρα στον παγκόσμιο χάρτη του καταδυτικού τουρισμού. Για το σκοπό αυτό οι διατάξεις του νομο σχεδίου είναι εναρμονισμένες με τα ευρωπαϊκά πρότυπα που θεσμοθετήθηκαν προ ολίγων μηνών (παροχή καταδυτικών υπηρεσιών υπό συνθήκες ασφαλείας, απελευθέρωση της αγοράς μέσα από διαδικασίες πιστοποίησης των επιχειρήσεων κλπ.). Τα εν λόγω πρότυπα κατόπιν απτήματος πολλών κρατών (Ιαπωνία, Κίνα, Σιγκαπούρη, Αίγυπτος, Κένυα, κ.α.) βρίσκονται σήμερα στη διαδικασία να καταστούν παγκόσμια.

ΠΟΣΟ ΚΑΙ ΠΩΣ ΝΑ ΑΣΧΟΛΗΘΕΙΤΕ

Το να ασχοληθεί κανείς με την κατάδυση δεν είναι δύσκολο. Χρειάζεται να παρακολουθήσει ένα κύκλο θεωρητικών και πρακτικών μαθημάτων. Η αξία ενός πλήρους καταδυτικού εξοπλισμού είναι περίπου 1.000-1.500 ευρώ. Ομως δεν είναι υποχρεωτικό κάποιος να αγοράσει τον εξοπλισμό, αφού όλες οι σχολές νοικιάζουν εξοπλισμό σε χαμηλό κόστος. Και στη χώρα μας παρατηρείται το φαινόμενο να εκπαιδεύονται πολλοί δύτες, αλλά σύντομα να σταματούν, αφού μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα μαθαίνουν όλες τις περιοχές όπου επιτρέπεται η κατάδυση, οι οποίες είναι λίγες. Και μετά απλώς βαριούνται να βουτήξουν ξανά στα ίδια σημεία.

Εξαιτίας του μη ξεκάθਾਰου καθεστώτος που επικρατεί, σε πολλά νησιά ασχολούνται ανεξέλεγκτα με την εκπαίδευση άνθρωποι, με μη αναγνωρισμένα πτυχία. Εκεί πρέπει να δοθεί το βάρος της αστυνόμευσης και όχι αν κάποιος έχει μια μπουκάλα ατο σκάφος του να θεωρείται τις περισσότερες φορές παράνομος. Έχει χαθεί πολύτιμος χρόνος και οι προσπάθειες προς όλες τις κατευθύνσεις πρέπει να εντατικοποιηθούν προκειμένου να φανούν τα οφέλη, ακόμη και στον οικονομικό τομέα της κατάδυσης.

Στο εξωτερικό υπάρχουν προγράμματα για παιδιά με ειδικές ανάγκες και σωματική αναπηρία, αφού από μελέτες έχουν αποδειχθεί τα οφέλη στα άτομα με τέτοιου είδους προβλήματα.

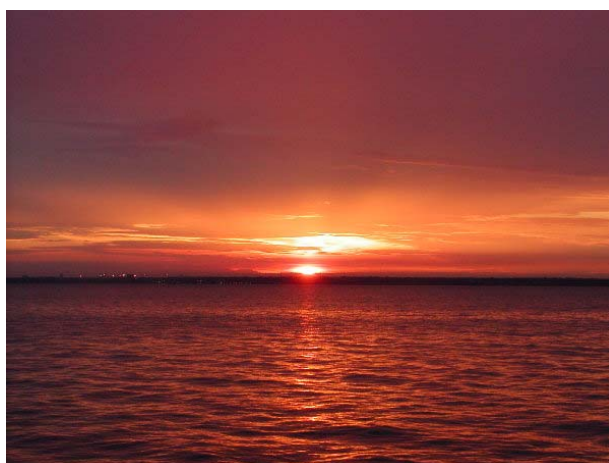
Ευρώπελα και άλλα

1. Τα νησιά Cayman στην Καραϊβική δαπάνησαν 275.000 δολάρια για να αγοράσουν από τη Ρωσία μια φρεγάτα 95 μέτρων προκειμένου να τη βυθίσουν για να προσελκύσουν καταδυτικό τουρισμό. Τα χρήματα αυτά αποτελούν σημαντικότερο μέρος του κρατικού προϋπολογισμού αυτού του μικρού κράτους. Αντιθέτως στην Ελλάδα από το 2001 και μετά έχουμε βυθίσει δύο τουλάχιστον μεγάλα πολεμικά πλοία, το «Λέων» και το «Θράκη», στο πεδίο βολής της Κρήτης, σε βάθη που ξεπερνάνε τα 1.000 μέτρα! Για να μην τα φτάνει κανείς...
2. Οι δύτες της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων, εκτός από τις έρευνες για αρχαιότητες είναι επιφορτισμένοι με το έργο της απελευθέρωσης περιοχών κατάδυσης σε διάφορα μέρη. Δηλαδή βουτάνε, ερευνούν το βυθό συγκεκριμένης περιοχής και εάν δεν υπάρχουν αρχαία, δίνουν το πιστοποιητικό με το οποίο αποδεσμεύεται η περιοχή και επιτρέπονται οι καταδύσεις. Οι συγκεκριμένοι δύτες απέχουν από τις καταδύσεις τα τελευταία τουλάχιστον έξι χρόνια για διάφορα αιτήματα που έχουν να κάνουν με τις συνθήκες της εργασίας τους. Και πολλές περιοχές παραμένουν όλα αυτά τα χρόνια «δεσμευμένες» χωρίς να υπάρχει λόγος.
3. Το σίριαλ με τις απαγορεύσεις των καταδύσεων στην Ελλάδα παίζεται από πολύ παλιά. Το καλοκαίρι του 1979 υπήρχε έντονη φημολογία ότι οι θάλασσες θα απελευθερωθούν, με αποτέλεσμα να υπάρξει και ανάλογη αισιοδοξία. Δυστυχώς 26 χρόνια μετά δεν έχει γίνει ούτε ένα βήμα μπροστά. Εκατομμύρια δύτες-τουρίστες κατευθύνονται κάθε χρόνο στα καταδυτικά θέρετρα της Ερυθράς Θάλασσας και της Αιγύπτου, όπου η αυτόνομη κατάδυση όχι μόνο επιτρέπεται σε ναυάγια, θαλάσσια πάρκα και αρχαιολογικούς χώρους, αντίθετα διαφημίζεται η δυνατότητα καταδυτικού τουρισμού ως επίσημη πολιτική του κράτους. Επίσης, στη γειτονική Τουρκία χιλιάδες δύτες καταδύονται ελεύθερα σε υποβρύχιους αρχαιολογικούς χώρους ελληνικών, ρωμαϊκών και βυζαντινών χρόνων, αλλά και σε ναυάγια, χωρίς κανένα πρόβλημα. Αντίθετα κυριαρχεί επίσημη κρατική διαφήμιση.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο καταδυτικός τουρισμός, είναι μία αγορά που έχει απεριόριστες δυνατότητες εξέλιξης σε μια χώρα όπως η Ελλάδα. Είναι ένα αναπόσπαστο και πολύ μεγάλο κομμάτι του Θαλάσσιου Τουρισμού. Δυστυχώς μέχρι σήμερα η Πολιτεία τον έχει υπο διωγμό με αποτέλεσμα οι τουρίστες να στρέφονται σε άλλους προορισμούς. Στην ευχάριστη περίπτωση που η τελευταία πάρει την απόφαση να προχωρήσει σε βαθιές τομές στην υπάρχουσα κατάσταση και να αγκαλιάσει τις προοπτικές εξέλιξης της υψηλού επιπέδου αγοράς αυτής, τα αποτελέσματα θα είναι απόλυτα ενθαρυντικά για την αναβάθμιση και περαιτέρω εξέλιξη της τουριστικής εικόνας της χώρας μας.

Το Γιώτινγκ και η κατάδυση σε πολλές χώρες συνδυάζονται και αποδίδουν περισσότερο και τα δύο μαζί, από ό,τι το καθένα από μόνο του. Η μία δραστηριότητα τροφοδοτεί την άλλη. Η κατάδυση θα φέρει καινούργιους πελάτες στην Ελλάδα και όλοι οι κλάδοι του Τουρισμού θα εισπράξουν οφέλη. Ωφείλουμε, συνεπώς, να στηρίξουμε την απελευθέρωση των καταδύσεων και μ' αυτό τον τρόπο, εκτός των εμφανών ωφελημάτων και σε συνδυασμό, πάντα, με την εκπαίδευση η οποία θα έχει απότερο σκοπό τη διαμόρφωση πολιτιστικής συνείδησης στον Έλληνα πολίτη γενικότερα, θα μπορέσει να υπάρξει και πληρέστερος έλεγχος κατά της αρχαιοκαπηλίας. Οφείλουμε στους εαυτούς μας κατά πρώτο λόγο και, στους πρόγονους και απόγονούς μας κατά δεύτερο, να διαφυλάξουμε την πολιτιστική κληρονομιά που είχαμε την τιμή να μας ανήκει. Είναι γεγονός ότι στον Έλληνα, ο συνδυασμός δύο η περισσότερων αντιφατικών μεταξύ τους στοιχείων, έχει την τάση να προξενεί συναισθήματα αποθάρυνσης και απογοήτευσης και να τον αποσυντονίζει από την επίτευξη ενός «δύσκολου» στόχου. Αυτό όμως, δεν μας εμπόδισε στην διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων και δεν βρίσκω σοβαρό λόγο για να μας εμποδίσει από εδώ και στο εξής στην επιβεβλημένη προσπάθεια ανάπτυξης αυτής που θα έπρεπε να είναι η πρώτη βιομηχανία στη χώρα μας. Της τουριστικής βιομηχανίας...

*When you look long into an abyss
The abyss also looks back into you...*

Βιβλιογραφία

- ΠΑΠΥΡΟΣ – ΛΑΡΟΥΣ – ΜΠΡΙΤΑΝΙΚΑ, εγκυκλοπαίδεια, © 1993, ΕΠΕΚ ΕΠΕ – ΕΚΤΥΠ Α.Ε. Εκδοτικός οργανισμός ΠΑΠΥΡΟΣ.
- www.culture.gr Η ηλεκτρονική μορφή του υπουργείου πολιτισμού
- www.yen.gr Η ηλεκτρονική μορφή του υπουργείου εμπορικής ναυτιλίας
- www.gnto.gr Η ηλεκτρονική μορφή του υπουργείου τουρισμού
- www.thalassamag.gr Ηλεκτρονικό τουριστικό περιοδικό
- www.touristnews.gr Ηλεκτρονικό τουριστικό περιοδικό
- www.patris.gr Ηλεκτρονική μορφή εφημερίδας
- www.mesogios.gr Ηλεκτρονικό τουριστικό περιοδικό
- Προσωπικές συνεντεύξεις του γράφοντος, σε Έλληνες Αρχαιολόγους της Εφορίας Εναλίων Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού
- ESPRESSO της ΚΥΡΙΑΚΗΣ, **κυρ** 15 Μαί του 2005